

การวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่าน หมวดสังคมศึกษา
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ปริญญานิพนธ์

ของ

รณท ประเวติงาม

18 พ.ย. 2524

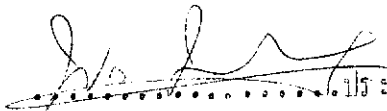
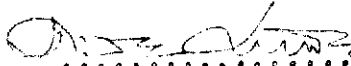
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915058

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของกรรศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

86834

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติได้พิจารณาปฏิญญาฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นแผนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษานโยบายชีวิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒได้

.....ประธาน

.....กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ในการทำบุญอุทิศให้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทวี พันธ์เมฆา ศาสตราจารย์ ดร.ประสพ หลัทธิลา รองศาสตราจารย์ ดร. ดมฺม รัตตากร ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิชัย มุลทิพย์ อาจารย์นอม งามนิสัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญศรี ไชรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลียว พันธุ์สีดา ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่กล่าวนามมาแล้ว เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอาจารย์นวลจ่อ สังกะ กุณเฑาะ กุณแม่ ที่กรุณาให้กำลังใจ และกำลังใจแก่ผู้เขียน

อนึ่งในการตอบข้อสอบถาม ผู้วิจัยได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ หัวหน้าหมวดสังคมศึกษา อาจารย์ ครู และบรรณารักษ์ โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี จึงขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณอาจารย์สมประสงค์ ศรีทรง ที่กรุณาช่วยพิมพ์และอัดสำเนา ปริญา นิตยฉบับนี้ให้ลุล่วงมาด้วยดี

ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ในภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ และเพื่อนครูโรงเรียนอยู่เป็นสุขอนุสรณ์ที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในงานต่าง ๆ ทุกท่านอย่างดียิ่ง

รณช ประวิติงาม

สารบัญ

บทที่	หน้า
๑ บทนำ	๑
คำนำ	๑
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	๓
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	๔
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	๔
กำหนดข้อความที่ศึกษา	๗
ข้อตกลงเบื้องต้น	๘
๒ เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๘
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	๘
ความมุ่งหมายของการสอนวิชาสังคมศึกษา	๘
เรื่องราวทั่วไปของหนังสือ	๑๒
เกณฑ์ในการพิจารณาหนังสือ	๑๔
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๒๒
๓ วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	๒๕
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	๒๕
การตั้งเกณฑ์วิเคราะห์	๒๗
เกณฑ์วิเคราะห์	๓๐
ด้านเนื้อหาตอนที่ ๑.๑	๓๐
ด้านเนื้อหาตอนที่ ๑.๒	๓๐
ด้านวิธีการเขียน	๓๖
ด้านรูปเล่ม	๓๗

๑ การวิเคราะห์หนังสือ	๓๔
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	๓๔
การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๔
๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๐
ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๐
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๔
๓ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๖๖
๓.๑ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	๖๖
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	๖๖
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	๖๖
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	๖๗
กลุ่มตัวอย่าง	๖๗
การตั้งเกณฑ์	๖๗
การวิเคราะห์	๖๗
การรวบรวมข้อมูล	๖๗
การวิเคราะห์ข้อมูล	๖๗
๓.๒ สรุปการศึกษาค้นคว้า	๖๘
คำานเนื้อหาตามความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมและสิ่งเสริมการอ่าน	๖๘
คำานเนื้อหาตามจุดประสงค์หมวดสังคมศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น	๖๘
พหุศักราช ๒๕๒๑	๖๘
คานัลลาการเขียน	๗๑
คานรูปเล่ม	๗๒

บทที่

หน้า

อภิปรายผล

๗๖

ข้อเสนอแนะ

๗๗

บรรณานุกรม

๗๘

ภาคผนวก

๘๓

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

๑	แสดงการอธิบายจุดประสงค์ของการสอนสังคมศึกษาและการกึ่งเกณฑ์ วิเคราะห์เนื้อหาตอนที่ ๑.๒	๓๑
๒	แสดงจำนวนผู้วิเคราะห์	๔๕
๓	แสดงค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ด้านเนื้อหา ตอนที่ ๑.๑	๔๘
๔	แสดงค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ด้านเนื้อหา ตอนที่ ๑.๒	๕๐
๕	แสดงค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ด้านวิธีการเขียน	๕๔
๖	แสดงค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ด้านรูปแบบ	๕๗
๗	แสดงค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ด้านเนื้อหา วิธีการเขียน และรูปแบบ	๖๑

คำนำ

อดีตที่ผ่านมาการศึกษาทุกระดับชั้นตั้งแต่ประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา เป็นการ
ศึกษาโดยผู้สอนใช้วิธีบรรยาย และผู้เรียนใช้วิธีท่องจำไปตามคำบรรยาย วิธีวัดผลอาจารย์
ผู้สอนก็ออกข้อสอบตามแนวที่บรรยาย ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องมีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอีกเพราะ
ยึดถือตามคำบรรยาย

ในปัจจุบันระบบการศึกษาได้เปลี่ยนแปลงไปจากระบบการสอนโดยบรรยายให้ผู้เรียน
ท่องจำมา เป็นการศึกษาในทางที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง ครูและอาจารย์จะ
บรรยายในห้องเรียนบ้างแล้วมอบหมายให้ผู้เรียนไปอ่านหนังสือหรือบทความเพิ่มเติม นอกจาก
นั้นยังหาทางส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ซึ่งระบบการศึกษาปัจจุบันเน้นการค้นคว้า
เพิ่มเติมและแหล่งที่จะค้นคว้าเพิ่มเติมได้คือนักเรียน และวัสดุสื่อการเรียนอื่น ๆ

หนังสือเป็นสมบัติแห่งวิทยาการ ดังพระราชดำรัสที่ว่า "หนังสือเป็นเสมือนคลัง
ที่รวบรวมเรื่องราว ความรู้ความคิดวิทยาการทุกอย่างซึ่งมนุษย์ได้เรียนรู้ ได้ศึกษาค้นและพาก
เพียรพยายามบันทึกด้วยลายลักษณ์อักษร หนังสือแพร่ไปถึงที่ใด ความรู้ ความคิดก็แพร่ไปถึงที่
นั้น หนังสือจึงเป็นสิ่งที่มีความค่า และมีประโยชน์จนประเมินค่ามิได้ ในแง่ที่เป็นบ่อเกิดแห่งการ
เรียนรู้ของมนุษย์" และพระราชดำรัสที่ว่า "หนังสือเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่ทำให้คนเรามีความก้าวหน้า
หน้า เพราะความมนุษย์ทุกคนเกิดมาแล้วต้องหัด ต้องเรียนทั้งในทางกาย ทั้งในทางใจเพื่อที่จะมี
ความสามารถมีความรู้ในการดำรงชีพได้" (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
๒๕๑๕ : ๕๔) ดังนั้นหนังสือจึงเป็นแหล่งวิทยาการที่สำคัญ

ในการเรียนการสอนนั้น ทาร์เรนท์ ได้กล่าวไว้ว่า ถ้าครูได้อ้างถึงหนังสือต่าง ๆ
ที่สามารถใช้ประกอบการเรียนด้วย ย่อมทำให้เด็กสนใจและสนุกกระหายใคร่จะอ่านบทเรียน

ได้ดีกว่านักเรียนที่ไม่มีผู้แนะนำหนังสือให้ (Farrant. ๑๙๗๐ : ๑๓๔) ดังนั้นจึงถือเป็น
เกณฑ์ที่สำคัญของครู ในการกระตุ้นส่งเสริมให้นักเรียนได้อ่านหนังสืออ่านประกอบบทเรียนให้มากๆ
ไม่ว่าจะเป็นในเวลาหรือนอกเวลาเรียนก็ตาม

ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ มีวัตถุประสงค์ของหมวดวิชาสังคม
ศึกษากังนี้

๑. เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
 ๒. เพื่อให้มีความรักชาติ มีความสามัคคีในชาติ มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มี
ความซื่อสัตย์ในผลงานอันดีเด่นของคนไทย รู้จักขำขันไว้อิงเอกราชและรู้จักแบบอย่างวัฒนธรรม
ประเพณีอันเป็นเอกลักษณ์ที่งดงามของชาติ
 ๓. เพื่อส่งเสริมให้มีคุณภาพในการดำรงชีวิต มีคุณธรรมประจำใจและมีคุณสมบัติ
ต่าง ๆ อันพึงประสงค์ของสังคมไทย
 ๔. เพื่อเสริมสร้างให้มีความรู้และความเข้าใจพื้นฐานในการพัฒนา สร้างสรรค์
และแก้ปัญหาในด้านสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี โดยอาศัยคุณธรรมและวิธีการทางวิทยา-
ศาสตร์เป็นปัจจัยที่สำคัญ
 ๕. เพื่อเสริมสร้างบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และความสัมพันธ์อันดีระหว่าง
สมาชิกในครอบครัวในชุมชนในประเทศ และในประชาคมของโลก
 ๖. เพื่อให้เกิดความรักความผูกพันกับท้องถิ่นของตน ตลอดจนเห็นคุณค่ามีความ
รับผิดชอบ รวมทั้งให้ตระหนักถึงการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม โดยคำนึง
ถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๒๐ : ๖๔)
- รายการสอนได้แก่ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลปกรรม สังคมวิทยา
ประชากรศึกษา สิ่งแวดล้อมและเศรษฐศาสตร์ การสอนวิชาสังคมศึกษาเพื่ออนุวัติให้สอดคล้อง
คลึงกับสภาพสังคมไทย และเพื่อฝึกอบรมเยาวชนไทยให้มีความรู้ ทักษะเจตคติและวัฒนธรรม
อันจำเป็นต่อการประกอบอาชีพ การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและการดำรงชีวิตในสังคมประชา
ธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข แต่นโยบายการศึกษาของรัฐบาลต้องการให้มีแบบเรียน

น้อยเล่ม แต่เน้นกิจกรรมด้านอื่น ๆ ในการสอนให้มากขึ้น ดังนั้นครูจะสอนโดยยึดถือความรู้จากแบบเรียนเป็นมาตรฐานยอมไม่เพียงพอ (จินตนา ไบกาชฎี ๒๕๒๐ : ๒๑-๒๒)

ดังนั้น กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดรายชื่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม และส่งเสริมการอ่านในหมวดวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นมาเพื่อให้โรงเรียนต่าง ๆ เลือกเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่าน

ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพราะถ้าหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านมีคุณภาพดี เหมาะกับเยาวชนแล้วย่อมทำหน้าที่สื่อสาร ปลูกฝังความคิด มีคุณธรรมให้เกิดแก่เยาวชนของชาติ ซึ่งทำให้เขาเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีผลต่อความก้าวหน้าและความเจริญของประเทศชาติด้วย แต่หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดนั้นจะมีคุณภาพครบถ้วนเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตรหรือไม่ ยังไม่มีใครทราบได้แน่นอน ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมว่า กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการกำหนดหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเหล่านั้น มีคุณภาพเหมาะสมตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ในการศึกษาครั้งนี้หรือไม่ จึงทำการวิจัยดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านของครู และบรรณารักษ์ ตลอดจนเป็นแนวคิดในการเขียน การผลิต และการปรับปรุงหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแก่ผู้เขียนและผู้ผลิตต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

๑. เพื่อวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม และส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดค่านเนื้อหา
๒. เพื่อวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ค่านสื่อการเขียน
๓. เพื่อวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นค่านรูปเล่ม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

๑. ทำให้ทราบถึงคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในคาบเนื้อหา ลีลาการเขียน และลักษณะรูปเล่ม

๒. เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการแต่งการผลิต และการกำหนดหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของผู้แต่งหนังสือ สำนักพิมพ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาผลิตหนังสืออ่านเพิ่มเติม และส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษา ให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษายิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

๑. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษาเฉพาะหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการกำหนดแบบเรียนสำหรับเลือกใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๒๒ และรายชื่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านของกรมวิชาการ จำนวน ๒๙ เล่ม ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

๑) การปกครองระบอบประชาธิปไตย กระจ่าง มั่นฉาติ เรียบเรียง องค์การค้ำคुरुสภา ๒๕๑๙, ๔๑ หน้า

๒) ทรัพยากรป่าไม้ตอน ๒ สมพันธ์ ปานะถึก เรียบเรียง องค์การค้ำคुरुสภา ๒๕๑๙, ๑๙๙ หน้า

๓) เที้ยวรอบโลกตอนเที้ยวยุโรป (ก่อนถึง ยุโรป กรีซ บริเตน) แม้น มาส ขวลิศ นิภา พงศ์พิพัฒน์ และศิริรัฐ สังขพิชัย เรียบเรียง องค์การค้ำคुरुสภา ๒๕๐๘, ๖๘ หน้า

๔) เที้ยวรอบโลกตอนเที้ยวยุโรป (เคนมาร์ก สวีเดน นอร์เวย์) สุมนา ทองคำ เรียบเรียง องค์การค้ำคुरुสภา ๒๕๐๙, ๕๐ หน้า

๕) เที้ยวรอบโลกตอนเที้ยวยุโรป (ฝรั่งเศส ออสเตรีย) นวลจันทร์ ณ ป้อมเพชร และ น.ร.ว.พันธุ์ชมพูนุช นิมาณเหมินทร์ เรียบเรียง องค์การค้ำคुरुสภา ๒๕๐๖,

๓๒ หน้า

๖) เทียบวอโลกตอนเทียวยุโรป (สเปน โปรตุเกส เยอรมันนี สวิส) แม้น มาส ชาลิต และเสนาะจิตร สุวรรณโพธิ์ศรี เรียบเรียง องค์การค้ำคुरुสภา ๒๕๐๙, ๕๒ หน้า

๗) เทียบวอโลกตอนเทียวยุโรป (อิตาลี เนเธอร์แลนด์ เบลเยียม ลักเซมเบอร์ก) พงษ์นารถ สวัสดิ์ชูโต กิริรัฐ สังขพิชัย และแม้นมาส ชาลิต เรียบเรียง องค์การค้ำคुरुสภา ๒๕๐๙, ๔๕ หน้า

๘) เทียบวอโลกตอนเทียวลตินอเมริกา (โคลอมเบีย) กรมวิชาการ องค์การค้ำคुरुสภา ๒๕๑๑, ๒๕๖ หน้า

๙) เทียบวอโลกตอนเทียวลตินอเมริกา (เม็กซิโก) ชูลิวิ จามรมาน และศักดิ์ชัย บำรุงพงศ์ เรียบเรียง องค์การค้ำคुरुสภา ๒๕๑๑, ๑๗๙ หน้า

๑๐) เทียบวอโลกตอนเทียวลตินอเมริกา (บราซิล) หม่อมงามจิตร บุรฉัตร และศักดิ์ชัย บำรุงพงศ์ เรียบเรียง องค์การค้ำคुरुสภา ๒๕๑๒, ๓๒๔ หน้า

๑๑) เทียบวอโลกตอนเทียวยอเมริกาเหนือ (แคนาดา) สิริพันธ์ ช่างโชค เรียบเรียง องค์การค้ำคुरुสภา ๒๕๐๖, ๓๒ หน้า

๑๒) เทียบวอโลกตอนเทียวยอเมริกาเหนือ (สหรัฐอเมริกา) แม้นมาส ชาลิต สุจิต ประภาสวาทิ และประยูรศิริ เปรมะบุตร เรียบเรียง องค์การค้ำคुरुสภา ๒๕๑๐, ๑๐๔ หน้า

๑๓) เทียบวอโลกตอนเทียวยออสเตรเลีย (นิวซีแลนด์) ชัยอนันต์ สมุทรวณิช และสุพรรณิ กาญจนันธุติ เรียบเรียง องค์การค้ำคुरुสภา ๒๕๑๒, ๑๐๙ หน้า

๑๔) เทียบวอโลกตอนเทียวยออสเตรเลีย (ออสเตรเลีย) สุพรรณิ กาญจนันธุติ เรียบเรียง องค์การค้ำคुरुสภา ๒๕๑๒, ๔๗ หน้า

๑๕) ทำดีได้ชั่วได้ชั่ว ม.ล.ปิ่น มาลากุล เรียบเรียงตามเรื่องของ ท. เสี่ยงพิบูลย์ องค์การค้ำคुरुสภา ม.ป.ป., ๔๙ หน้า

๑๖) ป่าคงพงพี ตอนโมวกลี ม.จ.พรพิมลพรรณ รัชนี้ แปลและเรียบเรียงจาก The Jungle Book ของ Rudyard Kipling พิมพ์ครั้งที่ ๑๕ ๒๕๒๑, ๒๑๒ หน้า

๑๗) พระพุทธรูปในเมืองไทย สมบัติ จำปาเงิน เรียบเรียง องค์การคำ
ครุสภา ๒๕๒๐, ๔๔ หน้า

๑๘) พื้นฐานประชาธิปไตย กระจำนง แม้นญาทิ เรียบเรียง องค์การคำครุสภา
๒๕๑๗, ๓๔ หน้า

๑๙) เล่าเรื่องเมืองเหนือว่าด้วยประเพณีท้องถิ่น อำพัน ไชยวรศิลป์ เรียบ
เรียง องค์การคำครุสภา ๒๕๒๐, ๔๔ หน้า

๒๐) เล่าเรื่องเมืองเหนือว่าด้วยสถานที่สำคัญ อำพัน ไชยวรศิลป์ เรียบ
เรียง องค์การคำครุสภา ๒๕๒๒, ๒๑๐ หน้า

๒๑) วิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑ วารินทร์ มาศกุล พิไล ฉายากุล
และอัมรา มนัสวานิช เรียบเรียง องค์การคำครุสภา ๒๕๒๑, ๔๖ หน้า

๒๒) ส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติไทย สาโรช บัวศรี เรียบเรียง องค์การคำ
ครุสภา ๒๕๒๑, ๓๕ หน้า

๒๓) สมเด็จพระปิยะมหาราช สมลักษณ์ โตสกุล เรียบเรียง องค์การคำครุสภา
๒๕๑๖, ๔๗ หน้า

๒๔) เสียงก้องจากโรงเรียนเชิงเขา ม.ล.รสสุคนธ์ อิศรเสนา แปลและเรียบ
เรียงจาก Echoes from a Mountain School พิมพ์ครั้งที่ ๓ องค์การคำครุสภา ๒๕๒๐
๕๐ หน้า

๒๕) หนุ่มชาวนา นิมิตร ภูมิถาวร เรียบเรียง พิมพ์ครั้งที่ ๔ องค์การคำครุสภา
๒๕๒๑, ๑๐๐ หน้า

๒๖) แหม่มเขาวัด บุญยิม สาริกะภูติ และถวิล ชนะนนท์ แปลและเรียบเรียงจาก
A Meditator a Diary ของ Jane Hamilton - Merritt องค์การคำครุสภา ๒๕๒๒, ๑๒๑ หน้า

๒๗) อนุสาวรีย์วีรชนไทย ทวี อมาตยกุล เรียบเรียง องค์การคำครุสภา ๒๕๒๑,
๑๔๕ หน้า

๒. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะกระทำกับครูสอนสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน
จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา ๒๕๒๓ จำนวน ๔๔ โรงเรียน รวมจำนวนครู ๑๔๖ คน

๓. เกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นเป็นเกณฑ์ที่จำกัดขอบเขตเพื่อการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

การวิเคราะห์หมายถึง การตรวจแยกส่วนประกอบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านโดยพิจารณาจากเนื้อหา รูปแบบและลีลาการเขียน

หนังสืออ่านเพิ่มเติมหมายถึง หนังสือที่มีวัตถุประสงค์มุ่งส่งเสริมการอ่าน การค้นคว้าวิชาต่าง ๆ นอกเหนือไปจากหนังสือเรียนที่กำหนดไว้แล้วโดยขยายเนื้อหาจากส่วนใดส่วนหนึ่งของหลักสูตรหรืออาจจะมีรายละเอียดเพิ่มเติมนอกเหนือจากหลักสูตร อาจจะมีเนื้อหาแตกต่างไปจากหนังสือเรียนที่กำหนดไว้เพื่อให้นักเรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมตามความเหมาะสมกับวัย และความสามารถในการอ่านของเด็ก

หนังสือส่งเสริมการอ่านคือหนังสือที่ส่งเสริมให้มีทักษะในทางการอ่านภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ และให้มีนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น หนังสือส่งเสริมการอ่านจะมีเนื้อหาส่งเสริมความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีงามให้มีความรู้มีคตินิยมเป็นสาระประโยชน์ตามวัยของผู้เรียน ทั้งนี้อาจเรียบเรียงขึ้นเป็นเรื่องสนุกหรือสารคดี เราความรู้ เราความสนใจให้อยากอ่านมากยิ่งขึ้น

จุดประสงค์ของการสอนสังคมศึกษาหมายถึง จุดประสงค์ของหมวดสังคมศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ ซึ่งมีดังนี้

๑. เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีตามระบอบการปกครองประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

๒. เพื่อให้มีความรักชาติ มีความสามัคคีในชาติ มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีความทรนักร้างในผลงานอันดีของคนไทย รู้จักขำรงรักษาไว้ซึ่งเอกราช และรู้จักแบบอย่างวัฒนธรรมประเพณีอันเป็นเอกลักษณ์ที่ตงามของชาติ

๓. เพื่อส่งเสริมให้มีคุณภาพในการดำรงชีวิตที่มีคุณธรรมประจำใจและมีคุณสมบัติต่าง ๆ อันพึงประสงค์ของสังคมไทย

๔. เพื่อเสริมสร้างให้มีความรู้และความเข้าใจพื้นฐานในการพัฒนาสร้างสรรค์ และแก้ปัญหาในด้านสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี โดยอาศัยคุณธรรมและวิธีการทาง วิทยาศาสตร์ เป็นปัจจัยที่สำคัญ

๕. เพื่อเสริมสร้างบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกใน ครอบครัวในชุมชน ในประเทศและในประชาคมของโลก

๖. เพื่อให้เกิดความรักความผูกพันกับท้องถิ่นของตน ตลอดจนเห็นคุณค่ามีความรับผิดชอบ รวมทั้งให้ตระหนักถึงการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมโดยคำนึงถึงประโยชน์ ส่วนรวม เป็นสำคัญ

ข้อตกลงเบื้องต้น

ถือว่าคะแนนที่อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตอบในแบบสอบถาม นั้นเป็นคำตอบตามความเป็นจริง และเชื่อถือได้

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นวิเคราะห์ โดยครูผู้สอนเป็นผู้วิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เกณฑ์วิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อคิดเห็นต่าง ๆ จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้

๑. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑.๑ ความมุ่งหมายของการสอนวิชาสังคมศึกษา

๑.๒ เรื่องราวทั่วไปของหนังสือ

๑.๓ เกณฑ์ในการพิจารณาหนังสือ

๒. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ความมุ่งหมายของการสอนวิชาสังคมศึกษา

ในปี ค.ศ. ๑๙๖๖ เฟนตัน (Fenton) กล่าวว่าเพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ความมุ่งหมายของวิชาสังคมจึงมุ่งที่จะพัฒนาทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ และความรู้สึกหรือคุณค่า ทั้งนี้คือ

๑. ด้านความรู้ เพื่อให้สามารถจดจำความคิดหรือปรากฏการณ์ที่นักเรียนเคยประสบในรูปแบบเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันได้

๒. ด้านความสามารถและทักษะ เพื่อให้สามารถแสวงหาข้อมูลที่เหมาะสมและสามารถแก้ปัญหาโดยใช้ความรู้เดิมหรือสามารถสร้างประสบการณ์ใหม่ได้ เน้นการให้ผู้เรียนรู้จักเรียนด้วยตนเอง

๓. คำนึงคุณค่า เพื่อพัฒนาทัศนคติ ความเข้าใจ และค่านิยมซึ่งจะเสริมสร้างวิถีชีวิต ประชาธิปไตย และปรัชญาชีวิตของนักเรียนแต่ละคน (Fenton. ๑๙๖๖ : ๒๐)

และในปี ค.ศ. ๑๙๖๔ เบ็นต์ และโครเนนเบิร์ก (Bent and Kranenburg) ได้สรุปความมุ่งหมายของวิชาสังคมศึกษาให้เห็นเกณฑ์ขึ้นดังต่อไปนี้

๑. เพื่อส่งเสริมให้เป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพ และสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้
๒. เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้อันเป็นพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจ
๓. เพื่อส่งเสริมให้เข้าใจโลกมากยิ่งขึ้น
๔. เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม
๕. เพื่อพัฒนาคุณค่าในเรื่องสิทธิหน้าที่ความรับผิดชอบของพลเมือง
๖. เพื่อพัฒนาความสามารถในการประเมินผล ตลอดจนการคิดและตัดสินใจด้วย

ตนเอง

๗. เพื่อให้เกิดความรู้สึกและเห็นคุณค่าของความสงบสุข
๘. เพื่อส่งเสริมความสนใจและความเข้าใจในเชื้อชาติและศาสนาของแต่ละบุคคล
๙. เพื่อเพิ่มพูนความรู้และให้เห็นคุณค่าของอดีตซึ่งเป็นพื้นฐานของปัจจุบัน
๑๐. เพื่อให้มีความรักชาติอย่างฉลาด
๑๑. เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ และรู้จักวิเคราะห์การโฆษณาชวนเชื่ออย่างมีเหตุผล (Bent and Kronenburg. ๑๙๖๔ : ๒๔)

ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ สภาว่าด้วยวิชาสังคมศึกษาแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (The National Council for the Social Studies) ได้เสนอรายงานชื่อ "A Guide to Content in the Social Studies" โดยสรุปขอบเขตกว้าง ๆ ของเนื้อหาวิชา สังคมศึกษาไว้เป็น ๑๒ เรื่องดังต่อไปนี้

๑. การปรับตัวของมนุษย์และธรรมชาติ
๒. การรู้จักปรับความคิดของบุคคลและกลุ่มให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกซึ่งต้องพึ่งพาอาศัยกันตลอดเวลา

๓. การยอมรับศักดิ์ศรีและคุณค่าของเอกลักษณ์บุคคล
๔. การรู้จักใช้สติปัญญาพัฒนาการดำรงชีพของมนุษย์ และการรู้จักรักษาเสรีภาพ และคุณค่าของการคิด

๕. การยอมรับความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวมโดยใช้สติปัญญาและเหตุผล
๖. การเพิ่มพูนประสิทธิภาพของครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันสังคมขั้นพื้นฐาน
๗. การรู้จักใช้สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติอย่างเฉลียวฉลาด
๘. การรู้จักแบ่งปันอำนาจและความรับผิดชอบโดยทั่วถึงกันอย่างยุติธรรม
๙. ความสำเร็จของการดำเนินชีวิตในฐานะที่เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์อย่างถูกต้อง รับผิดชอบต่อผู้มีเหตุผล และเข้าใจเพื่อนมนุษย์
๑๐. ความสนใจในการไต่หาสันติภาพและสวัสดิภาพ ตลอดจนการร่วมมือในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ หรือแสวงหาข้อตกลงร่วมกัน
๑๑. ความสำเร็จของการมีสัมพันธภาพระหว่างความคงที่ และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
๑๒. ความสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขในทุก ๆ ด้าน (Fenton.

๑๔๖๖ : ๑๐๓)

ต่อมาสภาว่าด้วยวิชาสังคมศึกษาแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (The National Council for the Social Studies) ได้เพิ่มขอบเขตของเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาอีก ๓ ข้อ คือ

๑๓. ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่สำคัญของโลกและวัฒนธรรมประจำชาติของบางชาติ

๑๔. การพัฒนาคุณค่าทางจริยธรรมและมโนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ
๑๕. การรู้จักใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญา และเสริมสร้างประชาธิปไตย

(Kenworthy. ๑๔๖๔ : ๗)

เรื่องทั่วไปเกี่ยวกับหนังสือ

จินตนา ไบกาซึ๊ โคกล่าวถึงเรื่องราวของหนังสือดังนี้

๑. หนังสือเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในห้องเรียนได้ดี มีประสิทธิภาพและประหยัดมากที่สุดขณะนี้

๒. หนังสือแบบเรียน และหนังสือตำราที่ไม่ใช่แบบเรียน

๒.๑ หนังสือแบบเรียน (Text books, Lesson Text) คือหนังสือประเภทหนึ่ง ที่รวบรวมวิชาความรู้ในหมวดวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่งมีเนื้อหาตรงตามหลักสูตรที่กำหนดไว้อย่างถูกต้องและครบถ้วน หนังสือแบบเรียนมีจุดมุ่งหมายใช้ในการสอนโดยเฉพาะ มีกฎเกณฑ์การเรียนเป็นพิเศษ เช่นเรียนเป็นรายวิชาสำหรับเรียนตามลำดับชั้น มีความยากง่ายตามวัยผู้เรียน เมื่อจบบทเรียนแต่ละบทมักมีกิจกรรมเสนอแนะ

๒.๒ หนังสือตำราที่ไม่ใช่แบบเรียน (Non-Text books)

๒.๒.๑ หนังสือประกอบการเรียน (Complementary books & Manual) คือหนังสือที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนในชั้น นอกเหนือจากแบบเรียนมีเนื้อหาตรงกับหลักสูตรที่กำหนดให้ หรืออาจจะเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรหรือเป็นสิ่งที่ต้องเรียน เช่น แผนที่ แบบฝึกหัด หนังสือประกอบการเรียนวิชาต่าง ๆ และคู่มือแบบเรียนต่าง ๆ เป็นต้น

๒.๒.๒ หนังสืออ้างอิง (Reference Books) คือหนังสือที่ให้ความรู้เฉพาะเรื่อง ใช้สำหรับการค้นคว้าอ้างอิงประกอบการเรียนในหมวดวิชาต่าง ๆ โดยมีเนื้อหาละเอียด อาจจะทำในหมวดวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือรวมหลายวิชาในเล่มเดียวกัน การเรียบเรียงเป็นเชิงวิชาการ มีบรรณานุกรมประกอบเช่น อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ไทย

๓. หนังสืออ่านเพิ่มเติม (Supplementary Readers) คือหนังสือที่มีวัตถุประสงค์มุ่งส่งเสริมการเรียน การค้นคว้าวิชาต่าง ๆ โดยรวบรวมเนื้อหาจากส่วนใดส่วนหนึ่งของหลักสูตร หรืออาจจะมีรายละเอียดเพิ่มเติม นอกเหนือจากหลักสูตร เรียบเรียงขึ้นให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านของเด็ก เช่นหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาต่าง ๆ ของกรมวิชาการ

๔. หนังสือส่งเสริมการอ่าน (Books of Pleasure) คือหนังสือที่ส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน และให้นิสัยรักการอ่านคงอยู่ตลอดไป ให้ความรู้ มีคติอันเป็นสาระประโยชน์ของผู้อื่น เรียบเรียงเป็นเรื่องสนุกสนานให้ความบันเทิง สนองความต้องการในการอ่านของเด็ก อันเป็นการเร้าให้สนใจอยากอ่านมากขึ้น (จินตนา ไบภาษย์ ๒๕๒๐ : ๒๐-๒๓)

คุลเชษฐา (Kulshreshtha) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์หนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

๑. เพิ่มรายละเอียดเนื้อหาบางหัวข้อ ซึ่งไม่สามารถกำหนดลงในแบบเรียนได้หมด เนื่องจากข้อจำกัดของเนื้อหา และหลักสูตร

๒. เพื่อพัฒนาทักษะในการอ่านให้แก่เด็กฝึกเด็กให้อ่านได้รวดเร็ว และเกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่าน

๓. เพื่อกระตุ้นให้เด็กมีความสนใจในการอ่าน ซึ่งจะทำให้เด็กชวนขวนขวายหาความรู้ต่อไป

๔. เพื่อให้เด็กรู้จักพัฒนาเลือกหนังสืออ่านตามความสนใจ

๕. เพื่อพัฒนาเด็กให้เกิดความซาบซึ้งที่มีความคิดรวบยอดในคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ

๖. เพื่อให้เด็กรู้จักเห็นคุณค่าของมนุษย์ มีความรักอ่านทางสังคม และเกิดความนิยมในชาติ

๗. เพื่อให้เด็กสนใจใฝ่หาความรู้ใหม่ ๆ จากหนังสือ

๘. เพื่อสนองความสามารถพิเศษ ความอยากรู้อยากเห็น ความกระตือรือร้นของเด็ก

๙. เพื่อเป็นการพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับด้านวิทยาศาสตร์และสังคมที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

๑๐. เพื่อให้เด็กเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมต่าง ๆ ของประเทศ

๑๑. เพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อชาติของตน และชาติอื่น ๆ

๑๒. เพื่อปลูกฝังให้เด็กอ่านหนังสือหลาย ๆ เล่มตามความสนใจ (Kulshreshtha, ๑๙๗๒ : ๑๕-๑๖)

สตรีกแลนด์ (Strickland) กล่าวถึงการอ่านว่า การอ่านวาทคำราเรียน ไม่เป็นการเพียงพอที่จะให้เด็กเป็นนักอ่านที่แท้จริง เด็กจะต้องอ่านมากกว่าคำราเรียนเพื่อที่จะได้อ่านได้เร็วขึ้น มีทักษะในการอ่าน และได้รับความเข้าใจจากการอ่าน เด็กควรได้รับการกระตุ้นให้อ่านหนังสืออย่างกว้างขวางซึ่งตรงกับความสนใจ และระดับความสามารถในการอ่านอย่างกว้างขวางเช่นนี้จะทำให้เด็กได้รับการฝึกฝน ความพอใจ และความสนุกสนานจากการอ่านและคิดว่า การอ่านเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิต (Strickland, ๑๙๖๙ : ๒๔๔)

รัตนา ฤชาฤทธิ กล่าวถึงหนังสืออ่านประกอบหรืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้ หนังสืออ่านประกอบหรือหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่เรียบเรียงเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิชาต่างๆ กล่าวคือมีส่วนใดส่วนหนึ่งของหลักสูตร เป็นเนื้อหาสำคัญ แต่เรียบเรียงให้สนุกเข้มข้น แต่งคิดและสร้างความสนใจของเด็กซึ่งโรงเรียนควรจัดไว้เพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็ก หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นอุปกรณ์การสอนที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าแบบเรียน ครูควรทำให้เด็กอ่านเพื่อเพิ่มความรู้ยิ่งขึ้น (รัตนา ฤชาฤทธิ ๒๕๔๙ : ๔๖)

เกณฑ์ในการพิจารณาหนังสือ

กัญญา สาขร กล่าวถึงหลักการพิจารณาเลือกหนังสืออ่านประกอบดังนี้

ก. เนื้อหาของหนังสือ (Contents)

๑. เนื้อหาเล่มนี้ขยายประสบการณ์ของนักเรียนในทางเขาวินิจฉัยและอารมณ์เพียงใด

๒. หนังสือเล่มนี้มีอะไรที่น่าสนใจในเชิงความนึกคิดของนักเรียนหรือไม่

๓. ถ้าเป็นหนังสือให้ความรู้หรือข่าวสาร ควรดูความถูกต้อง ทันสมัยเพียงใด จะช่วยเพิ่มความรู้ที่เด็กมีอยู่แล้วหรือไม่

๔. เป็นสิ่งใหม่แปลกออกไปจากหนังสือเล่มอื่นที่นักเรียนมีอยู่แล้วหรือไม่

๕. เป็นหนังสือนิยาย จัดเป็นนิยายแสดงให้เห็นภาพสะท้อนของชีวิตเพียงใด

ข. ความน่าอ่านของหนังสือ (Readability)

๑. เนื้อเรื่องที่นำมาเสนอเหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของผู้อ่านหรือไม่เพียงใด
๒. เขียนชัดเจน และอ่านเข้าใจง่ายเพียงใด
๓. ลวดลายการเขียนดี หรือน่าเบื่อหน่ายและไม่น่าสนใจ
๔. ถ้าเป็นหนังสือเกี่ยวกับความรู้หรือข่าวสาร สิ่งเหล่านี้บอกกันตรงไปตรงมาหรือไม่ หรือเลือนหาย หรือซ่อนเร้นอยู่ในเรื่อง

ค. รูปร่างของหนังสือ (Physical Make-up)

๑. กระดาษ การพิมพ์ ตัวพิมพ์ น่าพอใจหรือไม่
๒. ภาพประกอบมีคุณค่าเพียงใด
๓. การเย็บเล่มทนทานหรือไม่
๔. ขนาดของเล่มใหญ่ หรือเล็ก เหมาะสมกับผู้อ่านเพียงใด
๕. โดยทั่วไป หนังสือมีรูปร่างที่ผู้อ่านสนใจเพียงใด (กัญญา สาร ๒๕๑๖ :

๒๖๖)

คุลเชรเสฐตา (Kulshreshtha) กล่าวถึงหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็กว่า นอกจากเนื้อหาจะต้องดีและน่าสนใจแล้วรูปเล่มจะต้องดึงดูดใจผู้อ่านด้วย เขาเสนอเกณฑ์ในการประเมินค่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมดังนี้

ด้านวิชาการ

๑. เนื้อหาจะต้องตรงกับ ความสนใจและความต้องการ ของเด็ก เนื้อหาเหมาะสมกับวัยเด็ก ปราศจากอคติ มีความถูกต้องเชื่อถือได้ มีคุณค่าและเร้าความสนใจให้รักการอ่าน
๒. การเรียบเรียงเนื้อหาไม่ยืดเยื้อเกินไป เหมาะสมตามเนื้อเรื่อง เหมาะกับวัยเด็ก เนื้อหาเชื่อมโยงกันดี ชวนอ่านมีเรื่องราวแปลกใหม่ น่าสนใจ วิธีการเขียนจะต้องไม่ใช่คำพูดหรือข้อความเป็นการสั่งสอนผู้อ่านตรง ๆ
๓. การใช้ภาษาเข้าใจง่าย ถูกต้อง หากใช้คำศัพท์หรือศัพท์เฉพาะควรมีคำอธิบายประกอบด้วย

๔. ภาพประกอบสอดคล้อง ถูกต้องตรงตามเนื้อเรื่อง ช่วยเสริมหรืออธิบายเนื้อหาให้เข้าใจยิ่งขึ้น

คุณลักษณะภายนอกและสภาพทั่วไป

๑. ขนาดและจำนวนหน้าพอเหมาะสะดวกต่อการถือและอ่าน

๒. ขนาดตัวพิมพ์ควรมีขนาดต่าง ๆ กันทั้งปก เนื้อหา หัวข้อสำคัญ ตลอดจนข้อความที่ต้องการอ่าน ขนาดของตัวพิมพ์ต้องเหมาะสมแก่สายตาเด็ก ไม่บรรจุกว้างเกินไปจนเกินไป จะทำให้เด็กอ่านยาก ๆ ไปอย่างไม่ไถ่ตรง และจะเลือกอ่านเฉพาะบทสนทนาหรือข้อความสั้น ๆ หรือดูภาพ

๓. กระดาษควรใช้สีขาว เรียบและหนาพอสมควร

๔. การพิมพ์ ประณีตไม่พิมพ์ผิดหรือตกหล่น ตัวพิมพ์และภาพชัดเจน หมึกพิมพ์สม่ำเสมอ การเว้นที่ว่างรอบข้อความในหน้าหนังสือ ประมาณ ๓ - ๖ เอ็ม (ems.) หรือประมาณ ๑ นิ้ว ถึง ๑ นิ้ว

๕. ภาพประกอบจัดวางไว้อย่างสวยงาม สอดคล้องสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง ขนาดของภาพไม่เล็กหรือใหญ่เกินไป แสดงให้เห็นสิ่งที่ต้องการแสดงชัดเจน และพอเหมาะกะวัยเด็กตลอดจนมีสีดึงดูดใจผู้อ่าน

๖. ปกจงใจน่าอ่าน ปกมีภาพแสดงให้เห็นจุดสำคัญของเรื่อง

๗. การเข้าเล่มหนังสือ หนาหนา สะดวกต่อการเปิดอ่าน

๘. ราคาเหมาะสมกับสภาพหนังสือ (Kulshreshtha . ๑๙๓๒ : ๔๖ - ๔๗)

รอกคาร์ท (Rockart) ได้กล่าวไว้ว่า หนังสือประกอบการเรียนควรเป็นหนังสือที่มีความชัดเจนเหมาะสมในการใช้และน่าสนใจ เป็นเครื่องกระตุ้นให้มีความอยากอ่านเช่นเป็นหนังสือที่อ่านเข้าใจง่าย ใช้ภาษาอย่างดี และนักเรียนสามารถวัดความรู้ ความเข้าใจของตนได้ หนังสือควรเน้นเรื่องที่สำคัญและแสดงความสัมพันธ์ต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้เขาได้สรุปไว้ว่า ปัจจัยสำคัญของการเรียนการสอนคือ ตัวครูจะต้องเป็นผู้เร้าความสนใจของนักเรียน แนะนำให้นักเรียนเกิดการ เรียนรู้โดยไม่ทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดวิชาอย่างเดียว

(Rockart. ๑๙๗๓ : ๒๔๐ - ๒๔๔)

ก้อ สวัสดิภาพนิชัย ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบเรียนที่ดี ที่มีคุณค่าในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการ เรียนการสอนไว้ดังนี้คือ

๑. แบบเรียนจะต้องถูกต้องเที่ยงตรง เป็นข้อเท็จจริงถูกต้อง ใช้สำนวนภาษาที่ถูกต้อง ตัวสะกดถูกต้อง การแบ่งวรรคตอน การย่อหน้า ให้ข้อเท็จจริงที่เป็นกลาง
๒. ความยากง่ายของภาษา แบบเรียนของเด็กเล็ก ต้องเป็นภาษาง่าย ๆ ที่เด็กใช้เป็นประจำ ประโยคสั้น ๆ เข้าใจง่าย
๓. การจัดรูปเล่ม แบบเรียนต้องแบ่งออกเป็นบท ๆ แต่ละบทแบ่งความรู้ให้เป็นตอน ๆ ความยาวของแต่ละตอนควร ได้สัดส่วนกับการสอนของครู การจัดหน้าหนังสือต้องพิถีพิถัน ทั้งการจัดย่อหน้า ช่องว่าง ตัวพิมพ์ที่ชัดเจน ปกนอกควรใหญ่สวยงาม ปกในต้องบอกเรื่องราวที่สำคัญให้ครบถ้วน สารบัญและคำนำวางรูปให้ถูกต้อง
๔. ภาพประกอบต้องชัดเจนสวยงาม ถ้าเป็นภาพสีควรตรงกับความเป็นจริง ควรจัดพิมพ์ภาพประกอบให้ถูกต้อง ขนาดของภาพสีมีขนาดเหมาะสมกับหน้ากระดาษ แขนภาพ และแผนที่ควรตรวจให้ถูกต้อง
๕. ความมั่นคง แข็งแรง ควรใช้กระดาษที่ดี และเย็บเล่มให้มั่นคง แข็งแรง เป็นพิเศษ

๖. ราคาถูก

๗. ให้ความรู้ที่ทันสมัย ควรได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ (ก้อ สวัสดิภาพนิชัย ๒๕๐๗ : ๓๓ - ๓๔)

นัย หัตยาภิรมย์ ให้หลักการพิจารณาหนังสือ โดยมีการแบ่งละเอียดลงไปอีก เป็นหน้านักคะแนน และแยกลักษณะที่จะต้องพิจารณาออกเป็น ๕ ลักษณะดังนี้คือ

๑. รูปเล่มให้คะแนนเต็มข้อนี้ ๒๔ คะแนน โดยแบ่งเป็น ปก การเย็บเล่ม คุณภาพกระดาษ ขนาดตัวอักษร และความชัดเจนของตัวพิมพ์ ขนาดรูปเล่มและจำนวนหน้า ศิลปะการจัดหน้า

๒. ภาพประกอบ คะแนนเต็ม ๒๔ คะแนน แยกเป็นความชัดเจน (ขาว-ดำ เป็น สี) ลักษณะความจริง ขนาดภาพ จำนวนภาพ ความเหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน คำอธิบายภาพประกอบ

๓. เนื้อหาวิชา คะแนนเต็ม ๓๔ คะแนน แบ่งเป็น

๓.๑ วิธีเสนอเนื้อเรื่อง

๓.๒ ความสอดคล้องกับหลักสูตร

๓.๓ การเรียงลำดับความยากง่าย

๓.๔ เอกภาพหรือความกลมกลืนของเนื้อเรื่อง

๓.๕ การเน้นในเรื่องสำคัญ

๓.๖ ความถูกต้องตรงกับเหตุการณ์

๓.๗ กิจกรรมเสนอแนะ

๓.๘ คำถามท้ายบทหรือแบบฝึกหัด

๔. การใช้ภาษา คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน แบ่งเป็น

๔.๑ ความถูกต้องทางไวยากรณ์

๔.๒ ความชัดเจนของข้อความ

๔.๓ ความเหมาะสมในการใช้ศัพท์

๔.๔ เครื่องหมายวรรคตอน

๕. แนวคิดริเริ่มของผู้เขียน ๔ คะแนน

รวมคะแนนเต็มทั้ง ๕ ข้อเท่ากับ ๑๐ คะแนน (หทัย หทัยภิรมย์ ๒๕๒๑ : ๘๓-

๘๔)

สรุปนี้ นาคทรรพและ ประภาศรี สีหอำไพ สรุปว่า เนื้อหาของหนังสือควร ถูกต้องตามหลักวิชาการ วิธีเสนอหนังสือ ควรอ้างอิงหลักฐานที่เชื่อถือได้ สีลาการเขียนชวน อ่าน คำโครงเรื่องควร เขียนให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กันมีส่วนประกอบของหนังสือ เช่น สารบัญที่ใช้ประโยชน์ได้จริง ๆ คุณภาพการพิมพ์และการ เข้ารูปเล่มประณีตและแข็งแรง และผู้เขียน

ต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เขียนด้วย (ระบุปณิ นวครพรรพ และ ประภาศรี
สีหอำไพ ๒๕๑๔ : ๔๔ - ๕๐)

ฮอร์น (Horn) ได้ให้เกณฑ์ในการพิจารณาหนังสือต่าง ๆ ดังนี้
คุณภาพของการเขียน

๑. ใช้ภาษาที่ไพเราะสละสลวย

๒. ภาษาชัดเจนและเหมาะสมกับระดับอายุของเด็ก

๓. ผู้เขียนใช้ภาษาที่ทำให้เด็กเข้าใจได้ง่ายและสามารถนำถ้อยคำเหล่านั้นไปใช้ได้

๔. บทสนทนาเป็นธรรมชาติและสมจริงสมจัง

๕. ไม่ใช้ภาษาถิ่นมากเกินไป

๖. สীลาในการใช้ถ้อยคำเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง นั่นคือเหมาะสมกับโครงเรื่อง
เนื้อหา แก่นของเรื่อง และตัวละครในเรื่อง

๗. แสดงความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ของผู้เขียน และวิธีการเขียนที่ส่งเสริมความ
คิดริเริ่มสร้างสรรค์

๘. มีการดำเนินเรื่องต่อเนื่องและเคลื่อนไหวอย่างเป็นลำดับ

๙. ผู้เขียนไม่แสดงว่าฉลาดกว่าผู้อ่าน

๑๐. ผู้เขียน เขียนด้วยความรู้ความกระตือรือร้น มีใจรักที่จะเขียน

คุณภาพของเนื้อหา

๑. หนังสือนี้ให้ข้อคิดที่ควรจะให้เด็กทราบ

๒. หนังสือนี้เหมาะสมกับประสบการณ์และภูมิหลังของเด็กที่อ่าน

๓. เนื้อเรื่องให้ข้อคิดเห็นที่เป็นปัจจุบัน

๔. โครงเรื่องมีการกระทำซึ่งชวนให้ติดตามอยากรู้เรื่อง

๕. เนื้อเรื่องและการดำเนินเรื่องเป็นที่สนใจของเด็ก

๖. เนื้อเรื่องทำให้เด็กเกิดอารมณ์คล้อยตาม

๗. เป็นเนื้อเรื่องที่สากดยอมรับ

๔. เนื้อเรื่องนั้นส่งเสริมให้รักการอ่าน
 ๕. แสดงให้เห็นถึงธรรมชาติของมนุษย์
 ๑๐. หนังสือนั้นก่อให้เกิดมาจากสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต เช่น ความรัก การยอมรับ การคล้อยตาม ความเป็นเจ้าของและความเชื่อ
 ๑๑. หนังสือต้องเน้นว่า ความมีเมตตา ความยกย่อง ความซื่อสัตย์ ความกล้าหาญ มีคุณธรรมเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิต
 ๑๒. หนังสือไม่เน้นลักษณะการสอนศีลธรรมแต่จะแทรกอยู่โดยเด็กไม่รู้ตัว
 ๑๓. ศีลธรรมและข้อควรประพฤติปฏิบัติต้องเป็นที่เข้าใจและเด็กกระทำได้
 ๑๔. ผู้เขียนต้องให้ความเป็นธรรม ไม่มีอคติกับเชื้อชาติ ศาสนา สัทธิหรือชนกลุ่มน้อย
- คุณลักษณะตัวละคร
๑. ตัวละคร สมจริงสมจัง
 ๒. ตัวละครมีความเปลี่ยนแปลงหรือเติบโตตามกาลเวลาในเรื่อง
 ๓. พฤติกรรมตัวละครต้องน่าเชื่อถือและคงเส้นคงวา
 ๔. ตัวละครต้องสมเหตุสมผล และมีความสำคัญต่อเนื้อเรื่อง
 ๕. ความสัมพันธ์ของตัวละคร เป็นไปอย่างบริสุทธิ์
 ๖. ต้องมีตัวละครเอกที่เด็กสามารถลอกเลียนแบบได้
 ๗. พฤติกรรมของตัวละครต้องถูกต้องตามหลักจิตวิทยา
 ๘. ผลของการกระทำหรือพฤติกรรมต้องเป็นไปตามหลักความจริง
- คุณภาพของภาพประกอบและรูปเล่ม
๑. ภาพประกอบต้องเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง
 ๒. ภาพประกอบต้องท้าทายให้เกิดจินตนาการ
 ๓. ภาพประกอบช่วยให้เนื้อหาชัดเจน เป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหา
 ๔. ภาพประกอบจัดวางอย่างสวยงาม
 ๕. รูปเล่มและหน้าปกต้องดึงดูดความสนใจ

๖. ตัวพิมพ์ชัดเจน และเป็นขนาดที่ใช้อ่านอยู่เสมอในประเทศ

๗. กระดาษต้องมีคุณภาพดี

๘. การเข้าเล่มคงทนถาวร (Horn. ๑๙๗๐ : ๗๐ - ๗๑)

สภาวิจัยและมีกอบรมทางการศึกษาแห่งชาติ (National Council of Educational Research and Training) ของประเทศอินเดีย ได้มีการประชุมเกี่ยวกับการผลิตและการประเมินค่าแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาขึ้น ได้กล่าวถึงเกณฑ์ในการประเมินค่าแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาไว้ดังนี้

การประเมินค่าด้านวิชาการ (Academic Aspects) ของแบบเรียน

๑. เนื้อหาจะต้องสอดคล้องกับหลักสูตร จุดมุ่งหมายของการสอนสังคมศึกษาสอดคล้องกับเป้าหมายของชาติและสังคม ส่งเสริมค่านิยมทางศีลธรรม เหมาะกับความสนใจและความต้องการของนักเรียนแต่ละระดับ สัมพันธ์กับความรู้เดิมของนักเรียนให้รายละเอียดที่ทันสมัยถูกต้อง เป็นต้น

๒. การเสนอเนื้อเรื่อง มีการจัดลำดับอย่างเหมาะสมคือจัดลำดับเป็นหน่วย บท และตอนต่อเนื่องกันอย่างสมเหตุสมผล มีวิธีการเขียนแบบต่าง ๆ กัน ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มีการยกตัวอย่างใช้ภาพประกอบ เพื่อให้เข้าใจเนื้อหา และเกิดจินตนาการยิ่งขึ้น การตั้งชื่อเรื่องแต่ละบทควรสั้นได้ความหมายและน่าสนใจ

๓. การใช้ภาษาเหมาะสมมีความถูกต้องในด้านภาษาใช้สำนวนและตัวสะกด รูปประโยคสั้นและเข้าใจง่าย ใช้ศัพท์เฉพาะซึ่งเป็นที่ยอมรับ ตลอดจนมีภาพอธิบายศัพท์เฉพาะเหล่านั้นด้วย

๔. ภาพประกอบเหมาะสม มีความถูกต้องชัดเจน มีขนาดพอเหมาะสัมพันธ์กับเนื้อหาในแบบเรียน มีการจัดวางภาพเหมาะสมสวยงาม ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาในแบบเรียนยิ่งขึ้น

๕. แบบฝึกหัดเหมาะสม ควรมีหลาย ๆ แบบช่วยสรุปสาระสำคัญ ส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติม สัมพันธ์กับเนื้อหาแต่ละบท แนะนำกิจกรรมที่ส่งเสริมนิสัย ทัศนคติ

และพฤติกรรมที่พึงปรารถนา ช่วยประเมินสัมฤทธิ์ผลของนักเรียน

การประเมินกายนอกและสภาพทั่วไป (Physical Features) ของแบบเรียน ขนาดรูปเล่มที่เหมาะสมคือ $8\frac{1}{2}$ นิ้ว $\times$ $5\frac{1}{2}$ นิ้ว มีความยาวของบรรทัดที่พิมพ์และช่องว่าง ระหว่างบรรทัดที่นักเรียนสามารถอ่านได้สะดวก มีการเว้นขอบข้อความในหนังสือ เพื่อความ สวยงามและสะดวกในการอ่าน ตัวพิมพ์ที่ใช้ควรมีขนาดต่าง ๆ กัน เพื่อเน้นข้อความสำคัญ เมื่อจะขึ้นบท ตอน หรือหัวข้อใหม่ หรือเพื่อกล่าวถึงชื่อเรื่องและศัพท์เฉพาะ กระดาษที่ใช้พิมพ์ ควรมีความหนาพอสมควร ภาพประกอบมีขนาดพอเหมาะกับหน้ากระดาษ การจัดวางภาพ เหมาะสม ปกมีสีดึงดูดใจ แสดงจุดสำคัญของเรื่อง มีความหนาพอสมควร นอกจากนี้แบบเรียนควรมี หน้าปกในซึ่งกล่าวถึงชื่อผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ ราคา เป็นต้นและควรมีหน้าก้านำ สารบัญ อภิธานศัพท์ ที่ถูกต้องด้วย (National Council of Educational Research and Training. ๑๙๙๐ : ๔๔ - ๔๕)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นาริรัตน์ อยู่กิจจิตชัย วิจัยเรื่องการวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมหมวดสังคมศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๒๔ เล่ม ในด้านเนื้อหา และรูปเล่ม ผลปรากฏว่าทั้ง ในด้านเนื้อหาและรูปเล่มส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ยกเว้นบางเรื่องที่เนื้อหาและรูปเล่มอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง (นาริรัตน์ อยู่กิจจิตชัย ๒๕๒๐ : ๔๑)

ทิพวัน เวศการวี วิจัยเรื่องการวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบวิชาสังคมวิทยา (สังคม ๑๖) ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง จำนวน ๔๐ เล่ม ซึ่งพิจารณาคำนำ ผู้แต่ง เนื้อหา การใช้ภาษา การจัดเรื่อง ปกที่แต่ง หรือปีที่พิมพ์ ความน่าอ่าน เครื่องช่วยประกอบ ความหนาหนาและคุณค่าด้านอื่นๆ ผลการวิเคราะห์จากการให้คะแนนปรากฏว่าหนังสืออ่าน ประกอบอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ๒๑ เล่ม ดี ๒๐ เล่ม ปานกลาง ๒๔ เล่ม พอใช้ได้ ๒๓ เล่ม และมี ๑ เล่มที่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ (ทิพวัน เวศการวี ๒๕๑๔ : ๕๐ - ๕๒)

ลัดดา อมรพันธุ์ วิจัยเรื่องการวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบวิชาหน้าที่พลเมืองใน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อศึกษาคุณภาพของหนังสืออ่านประกอบวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษา

ตอนปลาย จำนวน ๘๐ เล่ม ซึ่งกรมวิสามัญแนไว้ในเอกสารของหน่วยศึกษานิเทศก์ ผู้วิจัย
 สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์และครูผู้สอนวิชานี้มาประกอบการสร้างเกณฑ์ซึ่งพิจารณาตามผู้แต่ง เนื้อหา
 การใช้ภาษา การจัดเรื่อง ปิที่แต่ง หรือปิที่พิมพ์ ความน่าอ่าน เครื่องช่วยประกอบความหนา
 และคุณค่าด้านอื่น ๆ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าหนังสือจำนวน ๖๑ ใน ๘๐ เล่มอยู่ในเกณฑ์ที่
 สมควรใช้เป็นหนังสืออ่านประกอบได้ ข้อบกพร่องของหนังสือคือ ไม่มีความแข็งแรงทนทาน
 การเย็บเล่มและการใช้กระดาษไม่ดี การจัดเรื่องไม่ดี ไม่มีลำดับ และขาดการเชื่อมโยง
 ระหว่างบท เนื้อหามุ่งบรรยายละเอียดมากเกินไป (ลัดดา อมรพันธุ์ ๒๕๑๖ : ๕๒-๖๑)

อรุณี ลพพิจารณ์ ได้วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์แบบเรียนภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษา
 ตอนต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหนังสือแบบเรียนที่กระทรวงศึกษาอนุมัติให้ใช้เป็นแบบเรียน
 ภูมิศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นรวม ๑๕ เล่ม ในด้านการจัดรูปเล่ม ความสอดคล้องกับ
 จิตวิทยาการเรียนรู้และหลักสูตรปรากฏว่า แบบเรียนที่กระทรวงศึกษาอนุมัติให้ใช้เป็นแบบ
 เรียนได้นั้น ไม่มีเล่มใดที่พร้อมทุกประการ ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะว่า แบบเรียนของ พ.อ.
 พูนพล อาสนจินดา ควรแก้ไขเรื่อง การลำดับเนื้อเรื่อง และการแบ่งตอนของเนื้อหาให้รัก
 กุมยิ่งขึ้น แบบเรียนของนายประเสริฐ วิทยารัฐ ควรปรับปรุงคุณภาพในการจัดทำรูปเล่ม
 แบบเรียนของกรมวิชาการฉบับปรับปรุงแก้ไขใหม่เฉพาะภูมิศาสตร์กายภาพ พ.ศ. ๒๕๐๘ ควร
 แก้ไขในด้านความสอดคล้องกับหลักสูตร แบบเรียนของกรมวิชาการที่ นางสมนา ทองคำ
 เรียบเรียงควรปรับปรุงในด้านคุณภาพในการจัดรูปเล่ม ความสอดคล้องกับหลักการสอนและ
 จิตวิทยาการเรียนรู้ และของนายสำเนียง ตีระวนิช กับคณะ ควรปรับปรุงด้านคุณภาพในการ
 จัดทำรูปเล่ม และเพิ่มเติมเนื้อหาให้มากขึ้น (อรุณี ลพพิจารณ์ ๒๕๑๓ : ๕๐ - ๕๓)

เดอแฮม (Durham) วิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการของแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ระดับ
 มัธยมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในสหรัฐอเมริกา ที่พิมพ์ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๑๕ - ๑๙๓๐
 จำนวน ๒๐ เล่ม นำมาวิเคราะห์ในด้านการใช้คำบรรยาย การใช้ภาพประกอบเนื้อหา วิธี
 การเขียนและคำนำ ผลการวิจัยปรากฏว่า การใช้คำบรรยายในแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์
 มีแนวโน้มที่จะแสดงบันทึกหรือหลักฐานชั้นต้น หรือแหล่งปฐมภูมิมากขึ้น แบบเรียนที่พิมพ์ระยะหลังๆ

มีจำนวนภาพประกอบต่อเล่มโดยเฉลี่ยลดลง แต่มีการใช้ภาพดีขึ้น ด้านเนื้อหาในแบบเรียนนั้นเนื้อหาที่เพิ่มขึ้นมา ๑๕ เรื่อง เช่น สันติภาพของโลก ประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรม ชีวิตประวัติบุคคลสำคัญของชาติ เป็นต้น ส่วนเนื้อหาที่ลดลงมี ๑๒ เรื่อง เช่น การปกครองแบบอาณานิคม สงครามและการป้องกันประเทศ ความเป็นมาของยุโรป ทาส ศาสนา เป็นต้น ส่วนวิธีการเขียนแบบเรียน ปรากฏว่าแบบเรียนที่พิมพ์ในระยะตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๖๗ เป็นต้นมามีเนื้อหาใหม่ ๆ ที่ได้รับการแก้ไขให้ทันสมัยเพิ่มขึ้น ๔๓.๑๕ เปอร์เซ็นต์ และมีการเน้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดมากกว่าการท่องจำถึง ๔๐.๑๕ เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า แบบเรียนจำนวน ๖ ใน ๒๐ เล่มที่พิมพ์ครั้งล่าสุดไม่มีคำนำ ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่าแบบเรียนประวัติศาสตร์ที่ดีควรมีการเรียบเรียงเนื้อหาที่ถูกต้องเหมาะสม มีการใช้หลักฐานชั้นต้นประกอบการเขียน มีแผนที่ และภาพถ่ายต่าง ๆ ทั้งสี หรือขาวดำพร้อมคำอธิบายประกอบ (Durham, ๑๙๗๒ : ๓๗๓ - A)

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กองการศึกษาเอกชน และทบวงมหาวิทยาลัยในจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา ๒๕๒๓ จำนวน ๔๔ โรงเรียน โดยสุ่มตัวอย่างครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมาร้อยละ ๕๐ ของครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งจะได้ครูจำนวน ๔๔ คน จากครู ๑๔๖ คน

โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา ๒๕๒๓ จำนวน ๔๔ โรงเรียน มีดังนี้

๑. โรงเรียนแสนสุข
๒. โรงเรียนอ่างศิลาพิทยาคม
๓. โรงเรียนชลราษฎรอำรุง
๔. โรงเรียนชลกันยานุกูล
๕. โรงเรียนชลบุรี "สุขบท"
๖. โรงเรียนบ้านสวน "จันอนุสรณ์"
๗. โรงเรียนหนองรีมงคลสุขสวัสดิ์
๘. โรงเรียนสาธิต "พิบูลบำเพ็ญ" มศว.บางแสน
๙. โรงเรียนกล่อมปรุณวัย
๑๐. โรงเรียนศรีวัฒนาศึกษา

๑๑. โรงเรียนอนุศาสน์พิทยา
๑๒. โรงเรียนเมธีอินมาคุเลตคอนแวนต์
๑๓. โรงเรียนปริชานศาสน์
๑๔. โรงเรียนพัฒนศิลป์
๑๕. โรงเรียนประภัสสรวิทยา
๑๖. โรงเรียนสามมุกคริสเตียนวิทยา
๑๗. โรงเรียนพนัสพิทยาคาร
๑๘. โรงเรียนทุ่งเหียงพิทยาคม
๑๙. โรงเรียนหัวถนนวิทยา
๒๐. โรงเรียนเกาะโพธิ์จ้อยงามวิทยา
๒๑. โรงเรียนอุทกวิทยา
๒๒. โรงเรียนวัฒนานุศาสน์
๒๓. โรงเรียนพานทองสภาอนุปัทม์
๒๔. โรงเรียนพานทอง
๒๕. โรงเรียนประชาสงเคราะห์
๒๖. โรงเรียนบ้านบึง "อุตสาหกรรมอนุเคราะห์"
๒๗. โรงเรียนบ้านบึง "มนูญวิทยาการ"
๒๘. โรงเรียนกลุ่มอาชีพการ เกษตร
๒๙. โรงเรียนกริราชา
๓๐. โรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา "กรุงไทยอนุเคราะห์"
๓๑. โรงเรียนบึงศรีราชาพิทยาคม
๓๒. โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยา
๓๓. โรงเรียนคาราสมุทร
๓๔. โรงเรียนบุญจิตวิทยา

๓๕. โรงเรียนคุณภูธรนา
๓๖. โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา
๓๗. โรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์
๓๘. โรงเรียนมัธยมวัฒนาอาชีวศิลป์
๓๙. โรงเรียนบางละมุง
๔๐. โรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร
๔๑. โรงเรียนผืนแจ่มวิชาสอน
๔๒. โรงเรียนสัทธิ์วิทยาคม
๔๓. โรงเรียนพุทธทาสหลวงวิทยา
๔๔. โรงเรียนธรรมวิทยา
๔๕. โรงเรียนบำรุงถิ่นศึกษา
๔๖. โรงเรียนชัยมสิริศึกษา
๔๗. โรงเรียนสัทธิ์
๔๘. โรงเรียนเกาะสีชัง
๔๙. โรงเรียนหนองใหญ่ศิริวร วาวิทยา

การตั้งเกณฑ์วิเคราะห์

เกณฑ์วิเคราะห์แบ่งเป็น ๓ ตอนดังนี้

- ตอนที่ ๑ เกณฑ์วิเคราะห์ด้านเนื้อหา
- ตอนที่ ๒ เกณฑ์วิเคราะห์ด้านลีลาการเขียน
- ตอนที่ ๓ เกณฑ์วิเคราะห์ด้านรูปเล่ม
- เกณฑ์ตอนที่ ๑ วิเคราะห์ด้านเนื้อหา

๑.๑ เกณฑ์วิเคราะห์เนื้อหาตามความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริม
การอ่าน มีวิธีดำเนินการสร้างดังนี้

๑.๑.๑ ศึกษาความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่าน

๑.๑.๒ สร้างเกณฑ์วิเคราะห์เนื้อหาหนังสืออ่านเพิ่มเติม และส่งเสริมการอ่าน ตามความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่าน

๑.๒ เกณฑ์วิเคราะห์เนื้อหาตามจุดประสงค์การสอนสังคมศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ ดำเนินการสร้างดังนี้

๑.๒.๑ ศึกษาจุดประสงค์ของการสอนสังคมศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑

๑.๒.๒ อธิบายความหมายจุดประสงค์ของการสอนสังคมศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑

๑.๒.๓ สร้างเกณฑ์วิเคราะห์เนื้อหาหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่าน ตามจุดประสงค์ของการสอนสังคมศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑

เกณฑ์ ตอนที่ ๒ และตอนที่ ๓ เกณฑ์วิเคราะห์ด้านลีลาการเขียนและรูปเล่ม มีวิธีดำเนินการสร้างดังนี้

๑.๑ รวบรวมหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเขียน การพิจารณา คัดเลือกหนังสือ การประเมินคุณค่าหนังสือจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑.๒ นำหลักเกณฑ์จากข้อ ๑.๑ มาสร้างเป็นเกณฑ์วิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านลีลาการเขียน และด้านรูปเล่ม

การตรวจสอบคุณภาพของเกณฑ์วิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม และส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษา

เพื่อให้เกณฑ์วิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้ง ๓ เกณฑ์มีคุณภาพที่เชื่อถือได้ ผู้วิจัยจึงนำเกณฑ์เบื้องต้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละด้านตรวจสอบพิจารณา แก้ไข ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของเกณฑ์แต่ละข้อดังนี้

๑. สร้างตารางวิเคราะห์แต่ละตอนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของลิเคิร์ต (Best. ๑๙๙๙ : ๑๙๑) ซึ่งกำหนดค่าเป็น ๕ ระดับดังนี้

ดีมาก

ดี

พอใช้ได้

ควรปรับปรุง

ใช้ไม่ได้

๒. คณะกรรมการผู้ทรงพิจารณาเกณฑ์แต่ละด้านมีดังนี้

ด้านเนื้อหา ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนสังคมศึกษา ๓ ท่านคือ

ศาสตราจารย์ ดร.ประสาท หลักศิลา

อาจารย์นอม งามนิสัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิชัย มุลกิลป์

ด้านลีลาการเขียน และรูปแบบได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบรรณารักษศาสตร์ ๓ ท่าน

คือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลียว พันธุ์สีดา

อาจารย์บุญศรี ไพรทัศน์

รองศาสตราจารย์ ดร.ลมูล รัตตากร

๓. หากค่าเฉลี่ยตอนเกณฑ์แต่ละข้อ ซึ่งปรากฏว่าได้รับค่าเฉลี่ย ๓.๐๐ ขึ้นไปทุกข้อ จึงเป็นเกณฑ์ที่ใช้ได้ พร้อมกันนี้ได้ปรับปรุงการใช้ภาษาตามข้อเสนอแนะที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้แนะนำแล้วจึงนำมาทำเป็นเกณฑ์สำหรับการวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

เกณฑ์วิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ด้านเนื้อหา ตอนที่ ๑.๑

๑. เนื้อหาช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง หมายถึง
 - ๑.๑ เนื้อหาช่วยเพิ่มเติมความรู้ในแบบเรียน
 - ๑.๒ เนื้อหาส่งเสริมการเรียนรู้การสอนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
 - ๑.๓ เนื้อหาเหมาะสมกับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
๒. เนื้อหาดีคุณค่า หมายถึง
 - ๒.๑ เนื้อหาให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน
 - ๒.๑ เนื้อหาให้ข้อคิดและคติสอนใจ
 - ๒.๓ เนื้อหาส่งเสริม และปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม
๓. เนื้อหามีความทันสมัย หมายถึง
 - ๓.๑ เนื้อหาให้ความรู้และข้อมูลที่ใช่ได้ในปัจจุบัน
 - ๓.๒ เนื้อหาเหมาะสมกับสภาพการณ์ในสังคมปัจจุบัน
๔. เนื้อหาให้ความสนุกสนาน สนองอารมณ์ผู้อ่าน หมายถึงเนื้อหาให้ความสนุกสนานสนองอารมณ์ผู้อ่าน
๕. เนื้อหาส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน หมายถึง เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดนิสัย รักการอ่าน และการค้นคว้า

การอธิบายจุดประสงค์ของการสอนสังคมศึกษา และการตั้งเกณฑ์วิเคราะห์เนื้อหา ตอนที่ ๑.๒

การอธิบายความมุ่งหมายของการสอนสังคมศึกษา ทำโดยผู้วิจัยศึกษาความมุ่งหมายของการสอนสังคมศึกษา โดยศึกษาจากประมวลหลักสูตร คู่มือการสอนสังคมศึกษา และรวมปรึกษากับผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศึกษา ผู้วิจัยสรุปขอเสนอแนะทั้งหมด แล้วจึงอธิบายความมุ่งหมายของการสอนสังคมศึกษา จากนั้นนำคำอธิบายจุดประสงค์ของการสอนสังคมศึกษามาตั้ง

เกณฑ์สำหรับวิเคราะห์หนังสือซึ่งปรากฏตามตาราง ๑ ดังนี้

ตาราง ๑ แสดงจุดประสงค์ของการสอนสังคมศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑ สรุปคำอธิบายจุดประสงค์ของการสอนสังคมศึกษาของผู้วิจัย และเกณฑ์วิเคราะห์ที่ผู้วิจัยนำเสนอ

จุดประสงค์ของหมวดสังคมศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑	สรุปคำอธิบายจุดประสงค์ของการสอนสังคมศึกษาของผู้วิจัย	เกณฑ์วิเคราะห์ที่ผู้วิจัยนำเสนอ
๑. เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองที่ดีตามระบอบการปกครองประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	๑. เข้าใจระเบียบข้อบังคับของกฎหมายจารีตประเพณี ระบอบการปกครอง อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ๒. เข้าใจในสิทธิเสรีในกรอบแห่งกฎหมายและตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ๓. รู้จักใช้สิทธิตามขอบเขตของกฎหมายและสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามสิทธิและบทบาทความรับผิดชอบของตนในฐานะเป็นพลเมืองดีของสังคมไทยได้เหมาะสม ๔. มีทัศนคติอันจะนำไปสู่ความร่วมมือในการรักษากฎหมายและระเบียบข้อบังคับของบ้านเมือง ๕. เข้าใจการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี การแสดงความคิดเห็น การรับฟังผู้อื่น การเข้ามามีส่วนในหมู่คณะ เพื่อจัดกิจกรรมในขอบเขตแห่งสิทธิของตน	๑. เนื้อหาปลูกฝังความเป็นพลเมืองดี ๒. เนื้อหาส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ๓. เนื้อหาเสนอความรู้ความกฎหมายเบื้องต้น

ตาราง ๑ (ต่อ)

จุดประสงค์ของหมวด สังคมศึกษา ตามหลัก สูตรมัธยมศึกษาตอน ต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑	สรุปคำอธิบายจุดประสงค์ของการสอนสังคมศึกษา ของผู้วิจัย	เกณฑ์วิเคราะห์ที่ผู้ วิจัยนำเสนอ
๒. เพื่อให้มีความรักชาติ มีความสามัคคีในชาติ มีความเสียสละเพื่อ ส่วนรวม มีความซื่อ ซึ้งในผลงานอันดีเด่น ของคนไทย รู้จักธำรง รักษาไว้ซึ่งเอกราช และรู้จักแบบอย่าง วัฒนธรรมประเพณี อันเป็นเอกลักษณ์ที่ดี งามของชาติ	๑. เห็นคุณค่าและความสำคัญของชาติและความรัก ความสามัคคีในชาติและเอกราชของชาติ ๒. รู้จักการเสียสละเพื่อส่วนรวม ๓. เข้าใจในวัฒนธรรมประเพณีสุนทรีย์ภาพตลอดจน จริยธรรมของชนชาติไทย ๔. รู้จักรักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยไว้ ๕. ยอมรับความสามารถของคนไทย ๖. เข้าใจเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตและงานของบุคคล ที่มีความสำคัญในด้านต่าง ๆ และสามารถเลือก เป็นแบบของตนเองได้	๑. เนื้อหาปลูกฝัง ความสามัคคี และความเสีย สละของคนใน ชาติ ๒. เนื้อหาที่แสดง ถึงแบบแผนประ เพณีและวัฒนธรรม ที่งดงามของคนไทย ๓. เนื้อหาเสนอเกี่ยว กับผลงานอันดีเด่น ของคนไทย
๓. เพื่อส่งเสริมให้มีคุณ ภาพในการดำรงชีวิต มีคุณธรรมประจำใจ และมีคุณสมบัติต่าง ๆ อันพึงประสงค์ของ สังคมไทย	๑. สามารถปรับตนเองหรือสิ่งแวดล้อมให้เกิดประ โยชน์ต่อบุคคล ครอบครัว สังคมและประเทศ ชาติ ๒. เป็นผู้ที่มีความซื่อตรงยุติธรรมและมีความในศ สนา ๓. สามารถปฏิบัติตามคุณค่าทางศีลธรรมและวัฒน ธรรมที่งดงาม ตลอดจนปรับปรุงคุณค่านั้นๆ ให้	๑. เนื้อหาส่งเสริม วัฒนธรรมประเพณี ค่านิยมและคุณสมบัติ อันพึงประสงค์ของ สังคมไทย ๒. เนื้อหาเสนอความ รู้ด้านการดำรงชีพ

ตาราง ๑ (ต่อ)

จุดประสงค์ของหมวด สังคมศึกษา ตามหลัก สูตรมัธยมศึกษาตอน ต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑	สรุปคำอธิบายจุดประสงค์ของการ สอนสังคมศึกษา ของผู้วิจัย	เกณฑ์วิเคราะห์ที่ผู้ วิจัยนำเสนอ
๔. เพื่อเสริมสร้างให้มีความรู้และความเข้าใจพื้นฐานในการพัฒนาสร้างสรรค์และแก้ปัญหาในทันสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยี โดยอาศัยคุณธรรมและวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เป็นปัจจัยที่สำคัญทางวิทยาศาสตร์ เป็นปัจจัยที่สำคัญ	เหมาะสมยิ่งขึ้น ๔. เข้าใจและสามารถวางแผนในการดำรงชีวิตได้ ๕. เข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติอันมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ๖. สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพชีวิต ๑. เข้าใจลักษณะและความสัมพันธ์ของเศรษฐกิจและสังคมไทย ตลอดจนเห็นคุณค่าของสถาบันหลักและวัฒนธรรมอันเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของคนไทย ๒. สามารถวิเคราะห์เบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาสังคมและเศรษฐกิจและสามารถเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ๓. สามารถเลือกสรรคุณธรรมและข้อปฏิบัติที่พึงนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ๔. เป็นผู้เห็นประโยชน์ของวิทยาการใหม่ๆ ในการสร้างความเจริญทางด้านการรู้จักเลือก	และการปรับตัวในสังคม ๓. เนื้อหาฝึกหัดการแก้ปัญหา ๔. เนื้อหาให้ความรู้ด้านประชากรศึกษา ๑. เนื้อหาเสนอความรู้ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมไทย ๒. เนื้อหาเสนอแนะฝึกหัดวิเคราะห์และแก้ปัญหาเศรษฐกิจเบื้องต้น ๓. เนื้อหาให้ความรู้การนำวิทยาการใหม่ๆและเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาประเทศ

ตาราง ๑ (ต่อ)

จุดประสงค์ของหมวด สังคมศึกษา ตามหลัก สูตรมัธยมศึกษาตอน ต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑	สรุปคำอธิบายจุดประสงค์ของการสอนสังคมศึกษา ของผู้วิจัย	เกณฑ์วิเคราะห์ที่ผู้ วิจัยนำเสนอ
๕. เพื่อเสริมสร้างบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบ และสัมพันธ์อันดีระหว่าง สมาชิกในครอบครัวใน ชุมชนในประเทศและใน ประชาคมของโลก	ใช้ให้เหมาะสม ๕. เข้าใจวิธีการทางวิทยาศาสตร์ซึ่งมีลำดับขั้นดัง ต่อไปนี้ ๕.๑ ศึกษาปัญหาอย่างถ่องแท้และจำกัดปัญหานั้น และบันทึกไว้อย่างมีหลักฐาน ๕.๒ รวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหานั้นและ บันทึกไว้อย่างมีหลักฐาน ๕.๓ ตั้งสมมุติฐานในการแก้ปัญหานั้น ๕.๔ ทดสอบสมมุติฐานด้วยการทดลองหรือด้วยวิธี การต่าง ๆ ตามความเหมาะสมให้เห็นจริง ๕.๕ สรุปผลการทดลอง ๑. สามารถปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวมี ความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมประ เทษชาติ ๒. เข้าใจสภาพสังคมและชุมชนทั้งในประเทศและ นอกประเทศ ๓. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ๔. เข้าใจเรื่องความเป็นอยู่ ศาสนาขนบธรรมเนียม ประเพณีของประเทศไทยเพื่อนบ้าน	๔. เนื้อหาเสนอแนะ การใช้ระเบียบ วิธีการทางวิทยา ศาสตร์มาใช้ในการ แก้ปัญหา ๑. เนื้อหาเสนอความ รู้เกี่ยวกับหน้าที่และ ความรับผิดชอบต่อ แต่ละบุคคลตามฐาน ทาง ๆ ๒. เนื้อหาส่งเสริมควา รู้ด้านศิลปวัฒนธรรม การดำรงชีวิตการ

ตาราง ๑ (ต่อ)

จุดประสงค์ของหมวด สังคมศึกษา ตามหลัก สูตรมัธยมศึกษาตอน ต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑	สรุปคำอธิบายจุดประสงค์ของการสอนสังคมศึกษา ของผู้วิจัย	เกณฑ์วิเคราะห์ที่ผู้ วิจัยนำเสนอ
๖. เพื่อให้เกิดความรัก ความผูกพันกับท้องถิ่น ของคนตลอดจนเห็น คุณค่ามีความรับผิดชอบ รวมทั้งให้ตระหนักถึง การอนุรักษ์และพัฒนา ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงประ โยชน์ส่วนรวม เป็นสำคัญ	๕. สามารถปฏิบัติภาระหน้าที่ในฐานะเป็นพลเมือง ดีของประเทศและมีทัศนคติที่ดีต่อประเทศในภูมิ ภาคต่าง ๆ ๖. เข้าใจลักษณะความเป็นอยู่และปัญหาประชากร ของประเทศต่าง ๆ ๗. เข้าใจและเห็นคุณค่าวัฒนธรรมและศาสนาธรรม ของชนชาติต่าง ๆ ๘. เข้าใจและมีความสำนึกทางประวัติศาสตร์และ ให้พยายามใช้ประโยชน์จากอดีตแก้ปัญหา ๙. เข้าใจและสามารถวิเคราะห์ความเป็นมาใน อดีตและสภาพปัจจุบันทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองอันเป็นผลงานที่คน ไทยในอดีตสร้างไว้ ๑๐. เข้าใจในสภาพท้องถิ่นของตนเองและสามารถ เสนอแนะแนวทางที่จะพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น ๑๑. สามารถปรับตัวหรือดัดแปลงภาวะแวดล้อมให้ เกิดประโยชน์และเห็นคุณค่าและลักษณะทาง	ปกครองของประเทศ ในภูมิภาคต่าง ๆ ของ โลก ๑. เนื้อหาให้ความรู้ เกี่ยวกับความ สัมพันธ์ระหว่าง ประเทศไทยกับ ประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งอดีตและปัจจุบัน ๒. เนื้อหามุ่งส่งเสริม ให้มีความภูมิใจใน ชาติทั้งในอดีตและ ปัจจุบัน ๓. เนื้อหาให้ความรู้ เกี่ยวกับวัฒนธรรม ของแต่ละท้องถิ่น ๔. เนื้อหาให้ความรู้ ค่านิยมธรรม ชาติ ภูมิอากาศ

ตาราง ๑ (ต่อ)

จุดประสงค์ของหมวด สังคมศึกษา ตามหลัก ผู้ทรงคุณวุฒิ คสช. พุทธศักราช ๒๕๒๑	สรุปคำอธิบายจุดประสงค์ของการสอนสังคมศึกษา ของผู้นักเรียน	เกณฑ์การประเมิน ผู้เรียนนำเสนอ
	ธรรมชาติในท้องถิ่นของตน ๕. เข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมและแนวทางที่ช่วยป้องกันและแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ๖. รู้จักคุณค่าและทรัพยากร และใช้อย่างประหยัดและเกิดประโยชน์มากที่สุด ๗. มีความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สามารถนำมาปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของสังคมให้ดีขึ้น	ทรัพยากรธรรมชาติ และอิทธิพลของธรรมชาติที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคม และลักษณะภูมิศาสตร์ของประเทศไทย ๘. เน้นทำให้มีความรู้ การสงวนรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรให้ได้อย่างสูงสุด

เกณฑ์การประเมินผลการเขียน และรูปเล่ม

จากหลักเกณฑ์การพิจารณาหนังสือ และการประเมินค่าหนังสือที่รวบรวมจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พอจะนำมาพิจารณาเป็นเกณฑ์การประเมินหนังสืออ่านเสริมเติมและส่งเสริม การอ่าน อันมีคุณลักษณะดังนี้

เกณฑ์ตอนที่ ๒ ด้านการเขียน

๑. ภาษาที่ใช้ไพเราะ สละสลวย

๒. ภาษาชัดเจน เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับอายุของเด็ก
 ๓. คำศัพท์ไม่ยากเกินไป ถ้าเป็นศัพท์ยากจะมีคำอธิบายศัพท์กำกับด้วย
 ๔. โครงเรื่องมีการกระทำชวนให้ติดตามอ่านจนจบ
 ๕. โครงเรื่องเหมาะสมกับประเภทของหนังสือ
 ๖. การดำเนินเรื่องเหมาะสมกับประเภทของหนังสือ
 ๗. การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่อง และการเคลื่อนไหวเป็นไปตามลำดับ
 ๘. บุคลิกตัวละครมีความสมจริง
 ๙. บทสนทนาเป็นธรรมชาติ และสมจริงตามสภาพในเรื่อง
 ๑๐. ตัวละครมีความเปลี่ยนแปลง หรือเติบโตตามกาลเวลาในเรื่อง
 ๑๑. นิยายตัวละครสม่าเสมอ
 ๑๒. พฤติกรรมตัวละครถูกต้องตามหลักจิตวิทยา
 ๑๓. สีสันการเขียนช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นแก่นของเรื่องชัดเจน
 ๑๔. ผู้เขียนสอดแทรกแนวคิดที่เป็นประโยชน์
 ๑๕. ตอนจบแก้ปัญหาที่ผู้เขียนผูกปมไว้ในตอนแรก
 ๑๖. ลักษณะการจบทำให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจ
- เกณฑ์ตอนที่ ๓ ด้านรูปแบบ

๑. ขนาดรูปแบบของหนังสือพอเหมาะ
๒. ความหนาของหนังสือพอเหมาะ
๓. กระดาษที่ใช้พิมพ์มีคุณภาพได้มาตรฐาน
๔. กระดาษที่ใช้พิมพ์รูปมีคุณภาพได้มาตรฐาน
๕. กระดาษปกเป็นกระดาษแข็งมีความทนทาน
๖. หน้าปกมีภาพ และสีสะดึงดูใจ
๗. ภาพปกสามารถอธิบายเรื่องราวในเนื้อหาได้ และมีความสอดคล้องกับเรื่อง
๘. ภาพประกอบสวยงาม และชัดเจน

๙. ภาพประกอบถูกต้องตรงกับธรรมชาติและความเป็นจริง
๑๐. ภาพประกอบสอดคล้องและสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องในแต่ละตอน
๑๑. ชื่อเรื่องถูกต้องตรงกันทั้งปกค่านอกและหน้าปกใน
๑๒. การจัดหน้าพอเหมาะมีการเว้นที่ว่างรอบขอบทั้ง ๔ ด้าน ๆ ละ ประมาณ

๑.๕ - ๓ ซม.

๑๓. พิมพ์ตัวสะกดการันต์ สระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ ใช้เครื่องหมายต่าง ๆ และวางวรรคตอนถูกต้อง
๑๔. อักษรที่พิมพ์มองชัดเจน เป็นระเบียบสม่ำเสมออ่าน
๑๕. การพิมพ์แต่ละหน้ามีข้อความครบถ้วน
๑๖. ตัวอักษรมีขนาดโตพออ่านได้สบายตา
๑๗. ใช้ตัวอักษรที่มีลักษณะพิเศษ เช่น ตัวคำหนาหรือตัวเอน เมื่อเนื้อข้อความสำคัญ
๑๘. การเย็บเล่มแข็งแรงทนทานไม่หลุดง่าย
๑๙. การเข้าเล่มดี สามารถเปิดอ่านสะดวก
๒๐. การตัดกระดาษทั้งสามด้านของเล่ม (ยกเว้นสัน) เรียบร้อย
๒๑. การเรียงหน้าครบจำนวนทั้งเรื่อง
๒๒. การเรียงลำดับหน้าถูกต้อง

การวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยสร้างตารางวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตามเกณฑ์ที่วางไว้ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของ Likert (Best. ๑๙๙๙ : ๑๙๙) โดยกำหนดให้มีคะแนนเต็มเป็น ๕ ระดับดังนี้

- ๕ คะแนน หมายถึง ดีมาก
- ๔ คะแนน หมายถึง ดี
- ๓ คะแนน หมายถึง ปานกลาง

๒ คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

๑ คะแนน หมายถึง ใช้ไม่ได้

การวิเคราะห์หนังสือคำเนิการดังนี้ คือ

นำแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดส่วนตัว เกณฑ์วิเคราะห์และตารางวิเคราะห์ ไปให้ครูที่สอนสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยขอความร่วมมือจากบรรณารักษ์ช่วยรวบรวม หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านตามรายชื่อในแบบสอบถามเท่าที่มีในห้องสมุดให้ครูพิจารณา และให้คะแนนหนังสือแต่ละเล่มในตารางวิเคราะห์โดยให้คะแนนเฉพาะเล่มที่เคยใช้

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลสำหรับคำเนิการ ศึกษาเป็นข้อมูลของครูผู้สอนสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยถือว่าหนังสือแต่ละเล่มควรจะมีผู้ร่วมวิเคราะห์อย่างน้อย ๒๐ คน โดยนำแบบสอบถามไป ให้ครูคัดตนเองและส่งทางไปรษณีย์ โดยใช้ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล ๓๗ วัน ตั้งแต่ วันที่ ๙ พฤศจิกายน ถึงวันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้รับแบบสอบถามคืน ๗๔ ฉบับ จากจำนวน ๘๔ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๘๘ เลือกฉบับที่ไม่สมบูรณ์ออก ๕ ฉบับ ดังนั้น ฉบับที่สมบูรณ์คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๘๘

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามจากครูได้แล้ว ผู้วิจัยกระทำดังนี้

๑. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม คัดชื่อหนังสือเล่มที่ผู้วิเคราะห์ให้คะแนนไม่ครบทุกเกณฑ์ออก และหนังสือเล่มที่มีผู้ร่วมวิเคราะห์ไม่ถึง ๒๐ คนออก ปรากฏว่าจากแบบสอบถามที่ได้รับคืน ๗๔ ฉบับ เป็นฉบับที่สมบูรณ์ ๗๓ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๘๘

๒. นำคะแนนที่ครูให้ในตารางวิเคราะห์มาหาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N} \quad (\text{Guildford. ๑๙๖๔ : ๕๔})$$

$$\begin{aligned}
 \bar{x} &= \text{ค่าเฉลี่ยของหนังสือแต่ละเล่ม} \\
 \sum x &= \text{ผลรวมทั้งหมดของคะแนน} \\
 N &= \text{จำนวนคนที่วิเคราะห์หนังสือเล่มนั้น}
 \end{aligned}$$

๓. นำค่าเฉลี่ยของหนังสือแต่ละเล่มแปลความหมายโดยถือเกณฑ์ประมาณค่าดังนี้

๔.๕๐ - ๕.๔๔	หมายความว่า	มีคุณภาพเกณฑ์	ดีมาก
๓.๕๐ - ๔.๔๔	"	"	ดี
๒.๕๐ - ๓.๔๔	"	"	พอใช้
๑.๕๐ - ๒.๔๔	"	"	ควรปรับปรุง
๐.๕๐ - ๑.๔๔	"	"	ใช้ไม่ได้

๔. นำค่าเฉลี่ยจากการวิเคราะห์หนังสือ แต่ละเล่มเสนอในรูปตารางเพื่อแปลผล

ต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งเป็น ๓ ตอนคือ

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ด้านเนื้อหา ซึ่งแบ่งออกเป็น

ตอนที่ ๑.๑ ผลการวิเคราะห์ด้านเนื้อหาตามความหมายของหนังสืออ่าน
เพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่าน

ตอนที่ ๑.๒ ผลการวิเคราะห์ด้านเนื้อหาตามจุดประสงค์ของหมวดสังคม
ศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ด้านลีลาการเขียน

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ด้านรูปแบบ

ตอนที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ด้านเนื้อหา ลีลาการเขียน และรูปแบบ

ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการเสนอและวิเคราะห์ข้อมูลจึงใช้คำย่อแทนข้อความดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑.๑

ข้อ ๑ หมายถึงเนื้อหาช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง

ข้อ ๒ หมายถึงเนื้อหาที่มีคุณค่า

ข้อ ๓ หมายถึงเนื้อหาทันสมัย

ข้อ ๔ หมายถึงเนื้อหาให้ความสนุกสนาน

ข้อ ๕ หมายถึงเนื้อหาส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

ตอนที่ ๑.๒

จุดประสงค์ข้อที่ ๑ หมายถึง เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีตามรบอบ

การปกครองประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

จุดประสงค์ข้อที่ ๒ หมายถึง เพื่อให้มีความรักชาติ มีความสามัคคีในชาติ มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีความซื่อสัตย์ในผลงานอันดีเด่นของคนไทย รู้จักขำรงรักษาไว้ซึ่งเอกราชและรู้จักแบบอย่างวัฒนธรรมประเพณีอันเป็นเอกลักษณ์ที่งดงามของชาติ

จุดประสงค์ข้อที่ ๓ หมายถึง เพื่อส่งเสริมให้มีคุณภาพในการดำรงชีวิต มีคุณธรรมประจำใจและมีคุณสมบัติต่าง ๆ อันพึงประสงค์ของสังคมไทย

จุดประสงค์ข้อที่ ๔ หมายถึง เพื่อเสริมสร้างให้มีความรู้และความเข้าใจพื้นฐานในการพัฒนาสร้างสรรค์และแก้ปัญหาในค่านิยม เศรษฐกิจและเทคโนโลยีโดยอาศัยคุณธรรมและวิธีการทางวิทยาศาสตร์เป็นปัจจัยที่สำคัญ

จุดประสงค์ข้อที่ ๕ หมายถึง เพื่อเสริมสร้างบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัวในชุมชน ในประเทศและในประชาคมของโลก

จุดประสงค์ข้อที่ ๖ หมายถึง เพื่อให้เกิดความรักความผูกพันกับท้องถิ่นของตนตลอดจนเห็นคุณค่า มีความรับผิดชอบ รวมทั้งให้ตระหนักถึงการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

ตอนที่ ๒ คำนึงถึงการเขียน

การใช้ภาษา หมายถึงความเหมาะสมของการใช้ภาษาดังนี้

๑. ภาษาที่ใช้ไพเราะสละสลวย

๒. ภาษาชัดเจน เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับระดับอายุของเด็ก

๓. คำศัพท์ไม่ยากเกินไป ถ้าเป็นศัพท์ยากจะมีคำอธิบายศัพท์กำกับด้วย

โครงเรื่องและการดำเนินเรื่องหมายถึงความเหมาะสมของโครงเรื่องและการดำเนินเรื่องดังนี้

๑. โครงเรื่อง มีการกระทำซึ่งชวนให้ติดตามอ่านจนจบ

๒. โครงเรื่องเหมาะสมกับประเภทของหนังสือ

๓. การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องและการเคลื่อนไหวเป็นไปตามลำดับ

ตัวละครหมายถึง คุณลักษณะของตัวละครดังนี้

๑. การใช้ภาษาเหมาะสมตามกาลสมัยในเนื้อเรื่อง
๒. บุคลิกตัวละครมีความสมจริง
๓. บทสนทนาเป็นธรรมชาติและสมจริงตามสภาพในเรื่อง
๔. ตัวละครมีความเปลี่ยนแปลงหรือเติบโตตามกาลเวลาในเนื้อเรื่อง
๕. นิยัตัวละคร สบ้ำเสมอ
๖. พฤติกรรมของตัวละครถูกต้องกับหลักจิตวิทยา

การเขียนหมายถึง วิธีการเขียนหนังสือของผู้แต่งดังนี้

๑. ลีลาการเขียนช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นแก่นของเรื่องชัดเจน
๒. ผู้เขียนสอดแทรกแนวคิดที่เป็นประโยชน์
๓. คอนจบจะแก้ปัญหาที่ผู้เขียนผูกปมไว้ในตอนแรก
๔. ลักษณะการจบทำให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจ

ตอนที่

๑. คำรูปเล่ม

ลักษณะเล่มหมายถึง คุณลักษณะเล่มของหนังสือดังนี้

๑. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ
๒. ความหนาของหนังสือพอเหมาะ

คุณภาพของกระดาษ หมายถึงคุณภาพของกระดาษที่ใช้พิมพ์ดังนี้

๑. กระดาษที่ใช้พิมพ์มีคุณภาพได้มาตรฐาน
๒. กระดาษที่ใช้พิมพ์มีคุณภาพได้มาตรฐาน
๓. กระดาษปกเป็นกระดาษแข็งมีความทนทาน

คุณภาพปก หมายถึงคุณภาพของปกหนังสือดังนี้

๑. หน้าปกมีภาพและสีดึงดูดใจ
๒. ภาพปกสามารถอธิบายเรื่องราวในเนื้อหาได้และมีความสอดคล้องกับเรื่อง

คุณภาพภาพประกอบ หมายถึงคุณภาพของภาพประกอบดังนี้

๑. ภาพประกอบสวยงามและชัดเจน
๒. ภาพประกอบถูกต้องตรงกับธรรมชาติและความเป็นจริง
๓. ภาพประกอบสอดคล้องและสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องในแต่ละตอน

คุณภาพการพิมพ์ หมายถึงคุณภาพของการพิมพ์หนังสือดังนี้

๑. เนื้อเรื่องถูกต้องตรงกันทั้งบนปกด้านนอกและหน้าปกใน
๒. การจัดหน้าพอเหมาะมีการเว้นที่ว่างรอบขอบทั้ง ๔ ด้าน
๓. พิมพ์ตัวสะกด การันต์ สระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ ใช้เครื่องหมายต่าง ๆ และ

วางวรรคตอนถูกต้อง

๔. อักษรที่พิมพ์มองชัดเจนเป็นระเบียบสม่ำเสมออ่าน
๕. การพิมพ์แต่ละหน้า มีข้อความครบถ้วน

คุณภาพตัวอักษร หมายถึงคุณภาพของตัวอักษรดังนี้

๑. ตัวอักษรมีขนาดโตพออ่านได้สบายตา
๒. ใช้ตัวอักษรที่มีลักษณะพิเศษ เช่น ตัวคำหนา หรือตัวเอนเมื่อเน้นข้อความสำคัญ

คุณภาพการเข้าเล่ม หมายถึงคุณภาพของการเข้าเล่มหนังสือดังนี้

๑. การเย็บเล่มแข็งแรงทนทานไม่หลุดง่าย
๒. การตัดกระดาษทั้งสามด้านของเล่ม (ยกเว้นสัน) เรียบร้อย
๔. การเรียงหน้าครบจำนวนทั้งเรื่อง
๕. การเรียงลำดับหน้าถูกต้อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นครั้งนี้ วิเคราะห์โดยครูผู้สอนหมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งจะวิเคราะห์เฉพาะเล่มที่ครูเคยใช้เท่านั้น และผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเสนอเฉพาะหนังสือเล่มที่มีผู้วิเคราะห์

ตั้งแต่ ๒๐ คนขึ้นไป จำนวนผู้วิเคราะห์ของหนังสือแต่ละเล่มแสดงไว้ใน ตาราง ๒ ดังต่อไปนี้

ตาราง ๒ แสดงจำนวนผู้วิเคราะห์

ชื่อหนังสือ	จำนวนผู้วิเคราะห์
การปกครองระบบประชาธิปไตย	๓๕
ทรัพยากรป่าไม้ตอน ๒	๒๐
เที่ยวรอบโลก ตอนเที่ยวยุโรป (ก่อนถึงยุโรป)	๑๒
เที่ยวรอบโลก ตอนเที่ยวยุโรป (เคนมาร์ก)	๑๒
เที่ยวรอบโลก ตอนเที่ยวยุโรป (ฝรั่งเศส)	๒๔
เที่ยวรอบโลก ตอนเที่ยวยุโรป (สเปน)	๑๐
เที่ยวรอบโลก ตอนเที่ยวยุโรป (อิตาลี)	๕
เที่ยวรอบโลก ตอนเที่ยวลาตินอเมริกา (โคลอมเบีย)	๑๐
เที่ยวรอบโลก ตอนเที่ยวลาตินอเมริกา (เม็กซิโก)	๗
เที่ยวรอบโลก ตอนเที่ยวลาตินอเมริกา (บราซิล)	๔
เที่ยวรอบโลก ตอนเที่ยวอเมริกาเหนือ (แคนาดา)	๒๖
เที่ยวรอบโลก ตอนเที่ยวอเมริกาเหนือ (สหรัฐอเมริกา)	๒๔
เที่ยวรอบโลก ตอนเที่ยวออสเตรเลีย (นิวซีแลนด์)	๑๔
เที่ยวรอบโลก ตอนเที่ยวออสเตรเลีย (ออสเตรเลีย)	๒๗
ทำดีได้ชั่วชั่วได้ชั่ว	๒๕
ป่าดงพงพี ตอนโมจกลี	๕
พระพุทธรูปในเมืองไทย	๒๑
พื้นฐานประชาธิปไตย	๓๑

ตาราง ๒ (ต่อ)

ชื่อหนังสือ	จำนวนผู้วิเคราะห์
เล่าเรื่องเมืองเหนือว่าด้วยประเพณีท้องถิ่น	๑๔
เล่าเรื่องเมืองเหนือว่าด้วยสถานที่สำคัญ	๒๗
วิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑	๒๓
ส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติไทย	๒๒
สมเด็จพระปิยมหาราช	๒๓
เสียงก้องจากโรงเรียนเชิงเขา	๒๐
หนุ่มชาวนา	๒๒
แหม่มเจ้าวัด	๑๐
อนุสาวรีย์วีรชนไทย	๒๑

จากตาราง ๒ หนังสือเล่มที่มีผู้วิเคราะห์สูงที่สุด คือ การปกครองระบอบประชาธิปไตย ๓๕ คน และเล่มที่มีผู้วิเคราะห์น้อยที่สุดคือ ป่าดงพงพี ตอนโมวกลี ๕ คน
หนังสือเล่มที่มีผู้วิเคราะห์ ตั้งแต่ ๒๐ คนขึ้นไปมี ๑๖ เล่ม เรื่องตามลำดับอักษรดังต่อไปนี้

๑. การปกครองระบอบประชาธิปไตย
๒. ทรัพยากรป่าไม้ ตอน ๒
๓. เทียบวอโลก ตอนเที่ยวยุโรป (ฝรั่งเศส)
๔. เทียบวอโลก ตอนเที่ยวอเมริกาเหนือ (แคนาดา)
๕. เทียบวอโลก ตอนเที่ยวอเมริกาเหนือ (สหรัฐอเมริกา)
๖. เทียบวอโลก ตอนเที่ยวออสเตรเลีย (ออสเตรเลีย)

๓. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
๔. พระพุทธรูปในเมืองไทย
๕. พื้นฐานประชาธิปไตย
๑๐. เล่าเรื่องเมืองเหนือว่าด้วยสถานที่สำคัญ
๑๑. วิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑
๑๒. ส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติไทย
๑๓. สมเด็จพระปิยมหาราช
๑๔. เสียงก้องจากโรงเรียนเชิงเขา
๑๕. หม่อมชานา
๑๖. อนุสาวรีย์วีรชนไทย

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ด้านเนื้อหา

ตอนที่ ๑.๑ ผลการวิเคราะห์ด้านเนื้อหาตามความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
และส่งเสริมการอ่าน

ตาราง ๓ แสดงค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์งานเนื้อหา ตอนที่ ๑.๑

ชื่อหนังสือ	ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์วิเคราะห์					ผลรวม ของ ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย งานเนื้อหา ตอนที่ ๑.๑
	ข้อ ๑	ข้อ ๒	ข้อ ๓	ข้อ ๔	ข้อ ๕		
การปกครองระบอบประชาธิปไตย	๔.๒๓	๓.๖๒	๓.๙๐	๓.๓๔	๓.๓๔	๑๘.๒๓	๓.๖๕
ทรัพยากรป่าไม้ ตอน ๒	๓.๙๓*	๓.๖๕	๓.๘๕	๓.๒๕	๓.๒๐	๑๙.๓๒	๓.๘๖
เที่ยวรอบโลกตอนเที่ยวยุโรป (ฝรั่งเศส)	๓.๘๖	๓.๑๔*	๓.๖๓	๓.๐๔	๓.๑๙	๑๖.๘๔	๓.๓๙*
เที่ยวรอบโลกตอนเที่ยวอเมริกาเหนือ (แคนาดา)	๓.๘๖	๓.๕๐	๓.๖๒	๓.๔๒	๓.๕๘	๑๙.๙๘	๓.๖๐
เที่ยวรอบโลกตอนเที่ยวอเมริกาเหนือ (สหรัฐอเมริกา)	๓.๘๘	๓.๕๑	๓.๔๓*	๒.๘๖*	๓.๑๙	๑๖.๘๖	๓.๓๘
เที่ยวรอบโลกตอนเที่ยวออสเตรเลีย (ออสเตรเลีย)	๓.๙๓	๓.๖๖	๓.๙๑	๓.๔๑	๒.๘๖*	๑๙.๘๒	๓.๕๖
ทำดีได้ ทำชั่วได้ชั่ว	๓.๙๔	๓.๘๑	๓.๕๖	๔.๐๔	๔.๐๔	๑๙.๒๐	๓.๘๔
พระพุทธรูปในเมืองไทย	๔.๐๑	๓.๕๒	๓.๖๖	๓.๑๔	๓.๒๙	๑๙.๖๒	๓.๕๒
พื้นฐานประชาธิปไตย	๓.๘๘	๓.๖๙	๓.๙๖	๓.๓๘	๓.๑๖	๑๙.๙๖	๓.๕๙
เล่าเรื่องเมืองเหนือว่าด้วยสถานที่สำคัญ	๔.๐๔	๓.๙๐	๓.๙๔	๓.๖๙	๓.๖๙	๑๘.๘๙	๓.๙๙
วิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑	๔.๒๙**	๓.๖๖	๓.๘๔	๓.๕๐	๓.๕๕	๑๘.๙๙	๓.๙๖
ส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติไทย	๓.๙๙	๓.๘๘	๓.๖๕	๓.๑๕	๓.๒๐	๑๙.๒๕	๓.๘๕
สมเด็จพระปิยมหาราช	๔.๑๔	๓.๘๘	๓.๙๑	๔.๙๑	๓.๙๑	๑๙.๖๒	๓.๘๒
เสียงก้องจากโรงเรียนเชิงเขา	๓.๘๒	๓.๙๕**	๓.๙๐	๔.๒๐	๔.๕๕**	๒๐.๓๒	๔.๐๖**
หม่อมชานา	๓.๘๐	๓.๙๙	๔.๐๙**	๔.๒๙**	๔.๓๖	๒๐.๒๙	๔.๐๖**
อนุสาวรีย์วีรชนไทย	๔.๑๑	๓.๘๒	๓.๙๖	๓.๕๒	๓.๕๒	๑๘.๙๓	๓.๙๔

** หมายถึงหนังสือที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุด

* หมายถึงหนังสือที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุด

จากตาราง ๓ แสดงว่าหนังสือจำนวน ๑๖ เรื่อง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยกันเนื้อหา ตอนที่ ๑.๑ ปรากฏว่าส่วนใหญ่มีคุณภาพตามเกณฑ์อยู่ในระดับดี เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดมี ๒ เรื่อง คือ เสียงก้องจากโรงเรียนเชิงเขา และหนุ่มชาวนา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๖ เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เที้ยวรอบโลกตอนเที้ยวยุโรป (ฝรั่งเศส) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๓๗ อยู่ในระดับพอใช้ได้ นอกจากนี้ยังมีเรื่องที่อยู่ในระดับพอใช้ได้อีก ๓ เรื่องคือ เที้ยวรอบโลกตอนเที้ยวอเมริกาเหนือ (สหรัฐอเมริกา) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๓๕ ซึ่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติไทย ค่าเฉลี่ย ๓.๔๕ ทรัพยากรป่าไม้ ตอน ๒ ค่าเฉลี่ย ๓.๔๖ และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุด ในแต่ละข้อ ปรากฏว่า

๑. เนื้อหาข้อ ๑ เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๔ คือ วิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ส่วนเรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทรัพยากรป่าไม้ ตอน ๒ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๓ อยู่ในระดับดีเช่นกัน

๒. เนื้อหาข้อ ๒ เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๕ คือ เสียงก้องจากโรงเรียนเชิงเขา ส่วนเรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เที้ยวรอบโลกตอนเที้ยวยุโรป (ฝรั่งเศส) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๑๔ อยู่ในระดับพอใช้ได้

๓. เนื้อหาข้อ ๓ เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๗ คือ หนุ่มชาวนา เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เที้ยวรอบโลกตอนเที้ยวอเมริกาเหนือ (สหรัฐอเมริกา) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๓ อยู่ในระดับพอใช้ได้

๔. เนื้อหาข้อ ๔ เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๗ คือหนุ่มชาวนา เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือเที้ยวรอบโลกตอนเที้ยวอเมริกาเหนือ (สหรัฐอเมริกา) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๙๖ อยู่ในระดับพอใช้ได้

๕. เนื้อหาข้อ ๕ เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๕ คือ เสียงก้องจากโรงเรียนเชิงเขา เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เที้ยวรอบโลกตอนเที้ยวออสเตรเลีย (ออสเตรเลีย) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๙๖ อยู่ในระดับพอใช้ได้

ตอนที่ ๑.๒ ผลการวิเคราะห์หาเป้าหมายตามจุดประสงค์ของหมวดสังคมศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น
ตาราง ๔ แสดงค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ตามเนื้อหา ตอนที่ ๑.๒

ชื่อหนังสือ	ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์วิเคราะห์						ผลรวม ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย ตามเนื้อหา ตอนที่ ๑.๑
	จุดประสงค์ ข้อที่ ๑	จุดประสงค์ ข้อที่ ๒	จุดประสงค์ ข้อที่ ๓	จุดประสงค์ ข้อที่ ๔	จุดประสงค์ ข้อที่ ๕	จุดประสงค์ ข้อที่ ๖		
1 การปกครองระบอบประชาธิปไตย	๔.๐๕	๒.๐๖	๒.๔๔	๒.๖๕	๒.๙๐	๑.๙๑	๑๖.๒๖	๒.๙๑
2 ทรัพยากรป่าไม้ ตอนที่ ๒	๓.๐๒	๒.๕๔	๒.๙๖	๒.๖๘	๐.๙๒*	๒.๖๓	๑๔.๕๙	๒.๕๓
3 เทียบรอบโลกตอนเที่ยวยุโรป(ฝรั่งเศส)	๒.๓๓*	๐	๒.๕๕	๒.๕๑	๓.๑๔	๒.๐๖	๑๐.๒๐	๑.๙๐*
4 เทียบรอบโลกตอนเที่ยวอเมริกาเหนือ (แคนาดา)	๒.๙๔	๐	๒.๓๔	๒.๐๕	๓.๕๕	๒.๖๑	๑๓.๕๓	๒.๖๖
๕ เทียบรอบโลกตอนเที่ยวอเมริกาเหนือ (สหรัฐอเมริกา)	๒.๙๖	๐	๒.๙๕	๒.๙๔	๓.๔๑	๒.๘๑	๑๔.๕๓	๒.๕๐
6 เทียบรอบโลกตอนเที่ยวออสเตรเลีย (ออสเตรเลีย)	๓.๔๔	๐	๒.๓๐	๒.๖๙	๓.๖๑**	๒.๔๙	๑๔.๕๑	๒.๕๒
๗ ทำดีได้ก็ ทำชั่วได้ชั่ว	๓.๐๕	๓.๖๕	๓.๒๓	๒.๒๔	๒.๒๕	๒.๕๔	๑๖.๖๐	๒.๙๖
๘ พระพุทธรูปในเมืองไทย	๓.๒๒	๓.๔๙	๒.๓๖	๐	๒.๔๔	๒.๔๖	๑๔.๓๙	๒.๓๙
๙ พื้นฐานประชาธิปไตย	๔.๑๕*	๒.๕๒	๓.๑๕	๐	๐	๑.๓๒	๑๑.๔๙	๑.๕๒
10 เล่าเรื่องเมืองเหนือความสำคัญ	๒.๖๙	๓.๖๔	๓.๑๙	๐	๓.๐๕	๓.๖๓**	๑๖.๒๐	๒.๙๐
11 วิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑	๓.๕๐	๓.๔๙	** ๓.๖๓	** ๓.๕๕	๒.๑๔	๓.๕๑	๑๔.๕๐	** ๓.๑๕
12 สงเสริมเอกลักษณ์ของชาติไทย	๓.๔๙	๓.๔๐	๒.๙๔	๒.๓๙	๒.๕๐	๓.๖๓**	๑๔.๕๙	๓.๑๐

ตาราง ๔ (ต่อ)

ชื่อหนังสือ	ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์วิเคราะห์						ผลรวม ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย ด้านเนื้อหา ตอนที่ ๑.๑
	จุดประสงค์ ข้อที่ ๑	จุดประสงค์ ข้อที่ ๒	จุดประสงค์ ข้อที่ ๓	จุดประสงค์ ข้อที่ ๔	จุดประสงค์ ข้อที่ ๕	จุดประสงค์ ข้อที่ ๖		
๑๓ สมเด็จพระปรมหาราช	๔.๐๑	** ๔.๑๓	* ๒.๑๕	๒.๓๒	๒.๔๓	๒.๓๑	๑๙.๓๕	๒.๘๕
๑๔ เสียงก้องจากโรงเรียนเงิงเขา	๓.๒๕	* ๒.๐๐	๓.๕๑	๒.๔๕	๓.๑๔	๒.๕๘	๑๖.๕๗	๒.๘๓
๑๕ หนังสือพิมพ์	๒.๗๔	๓.๕๓	๓.๕๑	๒.๗๑	๒.๕๕	๓.๔๗	๑๘.๕๕	๓.๐๘
๑๖ หนังสือพิมพ์ไทย	๓.๑๖	๓.๗๔	๒.๘๓	* ๑.๕๐	๒.๓๓	๒.๒๐	๑๕.๗๗	๒.๖๒

** หมายถึงหนังสือที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูง

* หมายถึงหนังสือที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำ

จากตาราง ๔ แสดงว่าหนังสือจำนวน ๑๖ เรื่องเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยกันเนื้อหา
ตอนที่ ๑.๒ ปรากฏว่าส่วนใหญ่มีคุณภาพตามเกณฑ์อยู่ในระดับพอใช้ได้ เรื่องที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ
วิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๑๕ อยู่ในระดับพอใช้ได้ เรื่องที่ได้
ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือเหี่ยวรอบโลกตอนเหี่ยวยุโรป (ฝรั่งเศส) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๑.๗๐ อยู่ในระดับ
ควรปรับปรุง และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุดในจุดประสงค์แต่ละข้อปรากฏว่า

๑. เนื้อหาตามจุดประสงค์ข้อที่ ๑ เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดอยู่ในระดับดี
คือ เรื่องพื้นฐานประชาธิปไตย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๐ ส่วนเรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ใน
ระดับควรปรับปรุง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๓๓ คือเรื่อง เหี่ยวรอบโลกตอนเหี่ยวยุโรป (ฝรั่งเศส)

๒. เนื้อหาตามจุดประสงค์ข้อที่ ๒ เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดอยู่ในระดับดีคือ
เรื่องสมเด็จพระปิยมหาราช ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๓ ส่วนเรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับ
ควรปรับปรุงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๐๐ คือเรื่องเสียงก้องจากโรงเรียนเชิงเขา และมี ๔
เรื่องที่ไม่ตรงกับจุดประสงค์ข้อที่ ๒ ได้แก่ เหี่ยวรอบโลกตอนเหี่ยวยุโรป (ฝรั่งเศส), เหี่ยวรอบ
โลกตอนเหี่ยวอเมริกาเหนือ (สหรัฐอเมริกา), เหี่ยวรอบโลกตอนเหี่ยวอเมริกาเหนือ (แคนาดา)
และเหี่ยวรอบโลกตอนเหี่ยวออสเตรเลีย (ออสเตรเลีย)

๓. เนื้อหาตามจุดประสงค์ข้อที่ ๓ เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดอยู่ในระดับดี
คือเรื่องวิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๓ ส่วนเรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด
อยู่ในระดับควรปรับปรุง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๑๕ คือเรื่องสมเด็จพระปิยมหาราช

๔. เนื้อหาตามจุดประสงค์ข้อที่ ๔ เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดอยู่ในระดับดี
มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๕ คือเรื่อง วิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ส่วนเรื่องที่ได้ค่า
เฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับควรปรับปรุง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๑.๕๐ คือเรื่องอนุสาวรีย์วีรชนไทย และ
มี ๓ เรื่องที่ไม่ตรงกับจุดประสงค์ข้อที่ ๔ นี้ ๓ เรื่องคือ พระพุทธรูปในเมืองไทย พื้นฐาน
ประชาธิปไตย และเล่าเรื่องเมืองเหนือว่าด้วยสถานที่สำคัญ

๕. เนื้อหาตามจุดประสงค์ข้อที่ ๕ เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดอยู่ในระดับดี
คือเหี่ยวรอบโลกตอนเหี่ยวออสเตรเลีย (ออสเตรเลีย) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๑ ส่วนเรื่อง

ที่ได้คัดลอกตามเกณฑ์ที่สุดอยู่ในระดับใช้ไม่ได้ คัดลอกเท่ากับ ๐.๕๒ เรื่องทรัพยากรป่าไม้
ตอน ๒ มี ๑ เรื่องที่ไม่ตรงตามจุดประสงค์ข้อ ๕ คือเรื่องพื้นฐานประชาธิปไตย

๖. เนื้อหาตามจุดประสงค์ข้อที่ ๖ เรื่องที่ได้คัดลอกตามเกณฑ์สูงสุดอยู่ในระดับดี
คัดลอกเท่ากับ ๓.๖๓ มี ๒ เรื่อง คือ เล่าเรื่องเมืองเหนือว่าควยสถานที่สำคัญและส่งเสริม
เอกลักษณ์ของไทย ส่วนเรื่องที่ได้คัดลอกตามเกณฑ์ที่สุดอยู่ในระดับใช้ไม่ได้ คัดลอกเท่ากับ
๑.๓๒ คือเรื่อง พื้นฐานประชาธิปไตย

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ด้านสถิติการเขียน
ตาราง ๕ แสดงค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ด้านสถิติการเขียน

ชื่อหนังสือ	ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์วิเคราะห์				ผลรวม ของค่า เฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย ด้านสถิติการ เขียน
	การใช้ภาษา	โครงเรื่อง และบทกวี เป็นร้อย	ตัวละคร	การเขียน		
การปกครองระบอบประชาธิปไตย ทรัพยากรป่าไม้ ตอน ๒ เพียวรวมโลกตอนเพียวยุโรป (ฝรั่งเศส) เพียวรวมโลกตอนเพียวอเมริกาเหนือ (แคนาดา) เพียวรวมโลกตอนเพียวอเมริกาเหนือ (สหรัฐอเมริกา) เพียวรวมโลกตอนเพียวออสเตรเลีย (ออสเตรเลีย) ทำคดีได้ ทำชั่วได้ชั่ว พระพุทธรูปในเมืองไทย พื้นฐานประชาธิปไตย เล่าเรื่องเมืองเพียวว่าทวยสถานที่สำคัญ วิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติไทย สมเด็จพระปิยมหาราช	๓.๑๕*	๓.๑๒	๒.๘๙	๒.๕๖	๑๒.๑๑	๓.๐๑
	๓.๕๒	๓.๑๔	๒.๕๐*	๓.๐๖	๑๒.๒๖	๓.๐๙
	๓.๕๑	๓.๓๕	๐	๓.๒๔	๑๐.๑๐	๒.๕๓
	๓.๖๓	๓.๒๙	๐	๓.๕๐	๑๐.๔๒	๒.๖๐
	๓.๖๒	๓.๒๐	๐	๓.๓๙	๑๐.๑๙	๒.๕๕
	๓.๓๕	๓.๓๔	๐	๓.๔๔	๑๐.๑๙	๒.๕๔
	๓.๓๒	๓.๔๖	๓.๙๒	๓.๐๕**	๑๔.๙๕	๓.๙๓
	๓.๓๔	๓.๑๑*	๐	๓.๑๐	๙.๕๕	๒.๓๙*
	๓.๓๔	๓.๒๓	๓.๔๓	๓.๒๖	๑๓.๓๐	๓.๓๓
	๓.๔๖	๓.๕๖	๓.๕๕	๓.๕๔	๑๕.๕๑	๓.๘๕
	๓.๔๕	๓.๖๐	๐	๓.๑๖	๑๐.๖๑	๒.๖๕
	๓.๕๒	๓.๔๓	๐	๓.๓๖	๑๐.๓๑	๒.๕๔
	๓.๖๔	๓.๔๓	๐	๓.๓๒	๑๐.๔๔	๒.๖๑

ตาราง ๕ (ต่อ)

ชื่อหนังสือ	ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์การให้					ผลรวม ของค่า เฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย การตัดสินใจ
	การใช้ภาษา	โครงเรื่อง และการดำเนินเรื่อง	ตัวละคร	การเขียน			
เสียงก้องจากโรงเรียนเหงเหงา หม่อมธาวานา อนุสาวรีย์วีรชนไทย	** ๔.๐๐	** ๔.๐๓	๓.๙๕	๓.๘๘		๑๕.๙๑	** ๓.๙๓
	๓.๘๘	๔.๐๐	** ๔.๐๐	๓.๓๑		๑๕.๓๔	๓.๘๕
	๓.๙๕	๓.๓๔	๐	๓.๕๓		๑๐.๖๕	๒.๖๖

** หมายถึงหนังสือที่มีค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุด

* หมายถึงหนังสือที่มีค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุด

จากตาราง ๕ แสดงว่าหนังสือจำนวน ๑๖ เรื่องเมื่อพิจารณาคุณค่าเฉลี่ยด้านลีลาการเขียน ปรากฏว่าคุณภาพตามเกณฑ์อยู่ในระดับพอใช้ได้ ๑๑ เรื่อง ระดับดี ๔ เรื่อง ระดับควรปรับปรุง ๑ เรื่อง เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือเสียงก้องจากโรงเรียนเชิงเขา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๓ อยู่ในระดับดี เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือเรื่องพระพุทธรูปในเมืองไทยค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๓๔ อยู่ในระดับควรปรับปรุง และเมื่อพิจารณาคุณค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุดของเกณฑ์แต่ละข้อปรากฏว่า

๑. การใช้ภาษาเรื่องที่ได้อ่านค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๐ คือเรื่องเสียงก้องจากโรงเรียนเชิงเขา เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๑๔ อยู่ในระดับพอใช้ได้

๒. โครงเรื่องและการดำเนินเรื่อง เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๘ คือเรื่อง เสียงก้องจากโรงเรียนเชิงเขา เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุดคือเรื่อง พระพุทธรูปในเมืองไทย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๑๑

๓. ตัวละคร เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๔ คือเรื่อง หนุ่มชานา เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุดอยู่ในระดับพอใช้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๕๐ คือเรื่องทรัพยากรป่าไม้ ตอน ๒ มีจำนวน ๔ เรื่องที่ไม่มีตัวละคร คือเรื่องเที่ยวรอบโลกตอนเที่ยวยุโรป (ฝรั่งเศส) เที่ยวรอบโลกตอนเที่ยวอเมริกาเหนือ (แคนาดา) เที่ยวรอบโลกตอนเที่ยวอเมริกาเหนือ (สหรัฐอเมริกา) เที่ยวรอบโลกตอนเที่ยวออสเตรเลีย (ออสเตรเลีย) พระพุทธรูปในเมืองไทย วิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติไทย สมเด็จพระปิยมหาราช และอนุสาวรีย์วีรชนไทย

๔. การเขียน เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๔ คือเรื่องทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุดอยู่ในระดับพอใช้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๔๖ คือเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตย

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์หาคำนวณ
ตาราง ๒ แสดงค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์คำนวณ

ชื่อเรื่อง	ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์วิเคราะห์						ผลรวม ของ ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย คำนวณ เดิม
	ลักษณะ เดิม	คุณภาพ ของ กระดาษ	คุณภาพ ปก	คุณภาพ ภาพ ประกอบ	คุณภาพ การพิมพ์	คุณภาพ ตัวอักษร	คุณภาพ ภาพ รวม	
การปกครองระบอบประชาธิปไตย ทรัพยากรป่าไม้ ตอน ๒ เที่ยวชมโลกคอนเทียยุโรป(ฝรั่งเศส) เที่ยวชมโลกคอนเทียอเมริกาเหนือ(แคนาดา) เที่ยวชมโลกคอนเทียอเมริกาเหนือ(สหรัฐอเมริกา) เที่ยวชมโลกคอนเทียออสเตรเลีย(ออสเตรเลีย) พาคิดึก หัวตัวโตตัว พระพุทธรูปในเมืองไทย พื้นฐานประชาธิปไตย เล่าเรื่องเมืองเหนือว่าควายสถานีหลัก วิชาภูมิศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติไทย	๓.๖๔	๓.๔๔	๓.๑๑	* ๓.๑๐	๓.๔๕	๓.๖๓	๒๓.๕๖	๓.๔๖
	๓.๗๓	๓.๑๓	๓.๗๓	๓.๖๗	๓.๔๕	๓.๗๔	๒๔.๕๕	๓.๕๕
	๓.๖๗	๓.๗๔	๒.๕๖	๓.๖๐	๓.๕๖	๓.๕๖	๒๔.๕๗	๓.๕๑
	๓.๕๕	๓.๗๔	๒.๗๓	๓.๖๖	๓.๕๖	๓.๕๖	๒๕.๑๔	๓.๕๔
	๓.๖๐	๓.๕๗	๒.๗๔	๓.๖๖	๓.๕๕	๓.๕๕	๒๕.๕๓	๓.๕๖
	๓.๕๕	๓.๑๐	๒.๖๑	๓.๕๕	๓.๕๖	๔.๐๕	๒๕.๕๖	๓.๕๔
พาคิดึก หัวตัวโตตัว พระพุทธรูปในเมืองไทย พื้นฐานประชาธิปไตย เล่าเรื่องเมืองเหนือว่าควายสถานีหลัก วิชาภูมิศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติไทย	* ๓.๕๕	๓.๒๐	* ๑.๕๕	๐	* ๓.๕๕	๔.๐๕	๑๕.๐๕	* ๒.๗๖
	๓.๕๕	๔.๐๕	๔.๐๕	๓.๕๖	๓.๕๕	๔.๒๓	๒๕.๐๕	๔.๐๑
	๓.๕๕	๓.๕๐	๓.๗๔	๓.๗๓	๓.๖๗	๓.๖๖	๒๕.๕๕	๓.๕๗
	* ๔.๑๕	๓.๕๖	๓.๕๕	๓.๕๖	๓.๖๗	๓.๕๕	๒๗.๑๐	๓.๕๗
	๓.๕๖	๒.๕๓	๓.๑๕	๓.๑๕	๓.๗๓	๓.๑๕	๒๕.๑๕	๓.๕๖
	๓.๕๕	๓.๕๐	* ๔.๐๕	* ๔.๐๐	๓.๗๓	๔.๐๕	๒๖.๕๐	๓.๕๕

ตาราง ๒ (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์วิเคราะห์							ผลรวม ของ ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย ตามรูป เล่ม
	ลักษณะ เล่ม	คุณภาพ ของ กระดาษ ปก	คุณภาพ ภาพ ประกอบ	คุณภาพ การพิมพ์	คุณภาพ ตัวอักษร	คุณภาพ ภาพ ขาว ดำ	คุณภาพ ภาพ สี		
สมเด็จพระปรมินทรมหา ภูมิพลอดุลยเดช มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ โรงเรียนเซนต์ คาทอลิก วัดบวรนิเวศ ราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร	๔.๐๐	๓.๕๕	๓.๕๕	๓.๕๕	๓.๕๕	๓.๕๕	๓.๕๕	๒๖.๕๕	๓.๕๕
	๓.๕๕	๓.๕๕	๓.๕๕	๓.๕๕	๓.๕๕	๓.๕๕	๓.๕๕	๒๕.๕๕	๓.๕๕
	๔.๐๐	๓.๕๕	๓.๕๕	๓.๕๕	๓.๕๕	๓.๕๕	๓.๕๕	๒๖.๕๕	๓.๕๕
	๓.๕๕	๓.๕๕	๓.๕๕	๓.๕๕	๓.๕๕	๓.๕๕	๓.๕๕	๒๖.๕๕	๓.๕๕

** หมายถึงหนังสือที่มีค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุด

* หมายถึงหนังสือที่มีค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุด

จากตาราง ๖ แสดงว่าหนังสือทั้ง ๑๖ เรื่อง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยด้านรูปเล่ม ปรากฏว่าคุณภาพตามเกณฑ์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ๑๒ เรื่อง อีก ๔ เรื่องอยู่ในเกณฑ์พอใช้ได้ เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๐ อยู่ในระดับดี คือเรื่อง พระพุทธรูปในเมืองไทย เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๗๒ อยู่ในระดับพอใช้ได้ คือ เรื่อง ท้าดีไค้ ท้าชั่วไค้ชั่ว และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุดของเกณฑ์แต่ละข้อปรากฏว่า

๑. ด้านลักษณะเล่ม คุณภาพตามเกณฑ์อยู่ในระดับดีทุกเล่ม เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๔ คือเรื่องเล่าเรื่องเมืองเหนือว่าด้วยสถานที่สำคัญ เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุดคือเรื่อง ท้าดีไค้ ท้าชั่วไค้ชั่ว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๔ แต่อยู่ในระดับดีเช่นกัน

๒. ด้านคุณภาพของกระดาษ คุณภาพตามเกณฑ์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดอยู่ในระดับดี คือเรื่องพระพุทธรูปในเมืองไทย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๔ เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุดคือเรื่องวิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๔๓ อยู่ในระดับพอใช้ได้

๓. ด้านคุณภาพปก คุณภาพตามเกณฑ์อยู่ในระดับดี ๔ เรื่อง อยู่ในระดับพอใช้ได้ ๗ เรื่อง อยู่ในระดับควรปรับปรุง ๑ เรื่อง เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดคือเรื่องส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติไทย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๕ อยู่ในระดับดี เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุดคือเรื่องท้าดีไค้ ท้าชั่วไค้ชั่ว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๑.๕๔ อยู่ในระดับควรปรับปรุง

๔. ด้านคุณภาพภาพประกอบ คุณภาพตามเกณฑ์อยู่ในระดับดีส่วนใหญ่คือ ๑๑ เล่ม ระดับพอใช้ ๔ เล่ม อีก ๑ เล่ม ไม่มีภาพประกอบ เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดคือเรื่องส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติไทย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๐ อยู่ในระดับดี เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุดคือเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตย ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใช้ได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๑๐

๕. ด้านคุณภาพการพิมพ์ ส่วนใหญ่คุณภาพตามเกณฑ์อยู่ในระดับดี ซึ่งมีจำนวน ๑๓ เรื่อง อีก ๓ เรื่องอยู่ในระดับพอใช้ได้ เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดคือ พระพุทธรูปใน

เมืองไทย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๔ อยู่ในระดับดี เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุดคือเรื่อง
ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๓๔ อยู่ในระดับพอใช้ได้

๖. ด้านคุณภาพตัวอักษร ส่วนใหญ่คุณภาพตามเกณฑ์อยู่ในระดับดีจำนวน ๑๕ เรื่อง
อีก ๑ เรื่องอยู่ในระดับพอใช้ได้ เรื่องที่โคคาเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดคือเรื่องพระพุทธรูปใน
เมืองไทย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๓ อยู่ในระดับดี เรื่องที่โคคาเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุดคือเรื่อง
วิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๑๔ อยู่ในระดับพอใช้ได้

๗. ด้านคุณภาพการเขย่าเล่ม จำนวน ๑๔ เรื่องมีคุณภาพตามเกณฑ์อยู่ในระดับดี
อีก ๒ เรื่องคุณภาพตามเกณฑ์อยู่ในระดับพอใช้ได้ เรื่องที่โคคาเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดคือ
เรื่องพระพุทธรูปในเมืองไทย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๔ อยู่ในระดับดี เรื่องที่โคคาเฉลี่ยตาม
เกณฑ์ต่ำสุดคือเรื่อง ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๔ อยู่ในระดับพอใช้ได้

ตอนที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ความเนื้อหา วิธีการเขียน และรูปแบบ
ตาราง ๗ แสดงค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ด้านเนื้อหา วิธีการเขียน และรูปแบบ

[illegible]

ตาราง ๗ (ต่อ)

ชื่อหนังสือ	ค่าเฉลี่ย		ค่าเฉลี่ย		ค่าเฉลี่ย		ค่าเฉลี่ย		ค่าเฉลี่ยตามเนื้อหา และการเขียน รูปแบบ
	ความ เหมาะสม ๑.๑	ความ เหมาะสม ๑.๒	ความ เหมาะสม ๑.๓	ความ เหมาะสม ๑.๔	ความ เหมาะสม ๑.๕	ความ เหมาะสม ๑.๖	ความ เหมาะสม ๑.๗	ความ เหมาะสม ๑.๘	
สมเด็จพระปรมินทรมหา ภูมิพลอดุลยเดช มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา กรุงเทพฯ	** ๓.๔๒	๒.๔๔	*	๒.๖๑	*	๒.๖๑	๓.๕๔	๑๓.๑๑	๓.๕๔
	** ๔.๐๖	๒.๔๔	*	๓.๕๓	*	๓.๕๓	๓.๕๔	๑๔.๔๔	๓.๕๔
	** ๔.๐๖	๓.๐๔	*	๓.๕๔	*	๓.๕๔	๓.๕๔	๑๔.๕๔	** ๓.๕๔
	๓.๕๔	๒.๕๔	*	๒.๕๔	*	๒.๕๔	๓.๕๔	๑๖.๕๔	๓.๕๔

** หมายถึงหนังสือที่มีค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงที่สุด
* หมายถึงหนังสือที่มีค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำที่สุด

จากตาราง ๘ แสดงว่าหนังสือส่วนใหญ่มีคุณภาพตามเกณฑ์อยู่ในระดับพอใช้ซึ่งมีจำนวน ๑๓ เล่ม อีก ๓ เล่มอยู่ในระดับดี เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือเรื่องหนุ่มชาวนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๔ อยู่ในระดับดี เรื่องที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือเรื่อง เทียบวรอบโลกตอนเที่ยวยุโรป (ฝรั่งเศส) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๗๗ อยู่ในระดับพอใช้ได้ และเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของเกณฑ์แต่ละด้านของหนังสือแต่ละเล่มปรากฏดังนี้

๑. การปกครองประชาธิปไตย มีคุณภาพตามเกณฑ์ทั้ง ๓ ด้านอยู่ในระดับพอใช้ได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๑๔ ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์แต่ละด้านสูงสุดคือ ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ด้านเนื้อหาตอนที่ ๑.๑ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๔ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาตอนที่ ๑.๒ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๗๑ อยู่ในระดับพอใช้ได้

๒. ทรัพยากรป่าไม้ ตอน ๒ มีคุณภาพตามเกณฑ์ทั้ง ๓ ด้าน อยู่ในระดับพอใช้ได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๑๒ ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์แต่ละด้านสูงสุดคือ ค่าเฉลี่ยด้านรูปเล่ม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๕ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาตอนที่ ๑.๒ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๔๓ อยู่ในระดับควรปรับปรุง

๓. เทียบวรอบโลกตอนเที่ยวยุโรป (ฝรั่งเศส) มีคุณภาพตามเกณฑ์ทั้ง ๓ ด้านอยู่ในระดับพอใช้ได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๗๗ ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์แต่ละด้านสูงสุดคือค่าเฉลี่ยด้านรูปเล่ม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๑ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ด้านเนื้อหาตอนที่ ๑.๒ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๑.๗๐ อยู่ในระดับควรปรับปรุง

๔. เทียบวรอบโลกตอนเที่ยวอเมริกาเหนือ (แคนาดา) มีคุณภาพตามเกณฑ์ทั้ง ๓ ด้านอยู่ในระดับพอใช้ได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๐๑ ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์แต่ละด้านสูงสุดคือค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาตอนที่ ๑.๑ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๐ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ด้านเนื้อหาตอนที่ ๑.๒ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๒๖ อยู่ในระดับควรปรับปรุง

๕. เทียบวรอบโลกตอนเที่ยวอเมริกาเหนือ (สหรัฐอเมริกา) มีคุณภาพตามเกณฑ์ทั้ง ๓ ด้านอยู่ในระดับพอใช้ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๕๗ ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ด้านที่สูงสุดคือ ค่าเฉลี่ยด้านรูปเล่ม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๖ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุดคือค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหา

ตอน ๑.๒ เท่ากับ ๒.๔๐ อยู่ในระดับควรปรับปรุง

๖. เทียบรอบโลกคอนเทียวออสเตรเลีย (ออสเตรเลีย) มีคุณภาพตามเกณฑ์ทั้ง ๓ ด้านอยู่ในระดับพอใช้ได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๐๐ ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดคือค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาตอนที่ ๑.๑ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๖ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุดคือค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาตอนที่ ๑.๒ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๔๒ อยู่ในระดับควรปรับปรุง

๗. ทักษิไคดี ท้าวไคชั่ว มีคุณภาพตามเกณฑ์ทั้ง ๓ ด้านอยู่ในระดับพอใช้ได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๒๕ ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดคือค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาตอนที่ ๑.๑ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๔ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุดคือค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาตอนที่ ๑.๒ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๙๒ อยู่ในระดับพอใช้ได้

๘. พระพุทธเจ้าในสมัยพุทธกาล มีคุณภาพตามเกณฑ์ทั้ง ๓ ด้านอยู่ในระดับพอใช้ได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๐๐ ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดคือค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาตอนที่ ๑.๑ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๖ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุดคือค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาตอนที่ ๑.๒ และด้านลีลาการเขียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๓๕

๙. พื้นฐานภูมิปัญญาไทย มีคุณภาพตามเกณฑ์ทั้ง ๓ ด้านอยู่ในระดับพอใช้ได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๑๐ ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดคือค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาตอนที่ ๑.๑ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๕ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุดคือค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาตอนที่ ๑.๒ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๙๒ อยู่ในระดับควรปรับปรุง

๑๐. เล่าเรื่องเมืองเหนือว่าด้วยสถานที่สำคัญ มีคุณภาพตามเกณฑ์ทั้ง ๓ ด้านอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๕ ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดคือค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาตอนที่ ๑.๑ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๕ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุดคือค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาตอนที่ ๑.๒ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๙๐ อยู่ในระดับพอใช้ได้

๑๑. วิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มีคุณภาพตามเกณฑ์ทั้ง ๓ ด้านอยู่ในระดับพอใช้ได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๒๕ ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดคือค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาตอนที่ ๑.๑ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๖ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุดคือค่าเฉลี่ยด้านลีลาการเขียน ค่าเฉลี่ย

เท่ากับ ๒.๖๕ อยู่ในระดับพอใช้ได้

๑๒. สงเสริมเอกลักษณ์ของชาติไทย มีคุณภาพตามเกณฑ์ทั้ง ๓ ด้านอยู่ในระดับพอใช้ได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๒๔ ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดคือค่าเฉลี่ยด้านรูปเล่ม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๔ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุดคือ ค่าเฉลี่ยด้านลีลาการเขียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๕๔ อยู่ในระดับพอใช้ได้

๑๓. สมเด็จพระปิยมหาราช มีคุณภาพตามเกณฑ์ทั้ง ๓ ด้านอยู่ในระดับพอใช้ได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๒๗ ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดคือค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหา ตอนที่ ๑.๑ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๒ อยู่ในระดับดี

๑๔. เสี่ยงกองจากโรงเรียนเชิงเขา มีคุณภาพตามเกณฑ์ทั้ง ๓ ด้านอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๑ ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดคือค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหา ตอนที่ ๑.๑ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๖ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุดคือ ค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาตอนที่ ๑.๒ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๔๓ อยู่ในระดับพอใช้ได้

๑๕. หม่มชาวนา มีคุณภาพตามเกณฑ์ทั้ง ๓ ด้าน อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๔ ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดคือค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาตอนที่ ๑.๑ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๖ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุดคือค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหา ตอนที่ ๑.๒ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๐๘ อยู่ในระดับพอใช้ได้

๑๖. อนุสาวรีย์วีรชนไทย มีคุณภาพตามเกณฑ์ทั้ง ๓ ด้านอยู่ในระดับพอใช้ได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๑๐ ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดคือค่าเฉลี่ยด้านรูปเล่ม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๗ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำสุดคือค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาตอนที่ ๑.๒ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๒๖ อยู่ในระดับควรปรับปรุง

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

๑. เพื่อวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดค่านเนื้อหา
๒. เพื่อวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นค่านลีลาการเขียน
๓. เพื่อวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นค่านรูปแบบ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

๑. ทำให้ทราบถึงคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม และส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในค่านเนื้อหา ลีลาการเขียน และลักษณะรูปแบบ
๒. เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการแต่งการผลิต และการกำหนดหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของผู้แต่งหนังสือ สำนักพิมพ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาผลิตหนังสืออ่านเพิ่มเติม และส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษาให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษายิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้านี้เฉพาะหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการกำหนดแบบเรียนสำหรับเลือกใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๒๒ มีจำนวน ๒๗ เล่ม

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

๑. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ครูที่สอนวิชาในหมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งจัดกรรมสารมัธยมศึกษา กองการศึกษาเอกชน และทบวงมหาวิทยาลัย ในจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา ๒๕๒๓ จำนวน ๔๔ โรงเรียน โดยสุ่มตัวอย่างครูที่สอนในหมวดวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มาร้อยละ ๔๐ จากครู ๑๑๒ คน ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งได้ครูจำนวน ๔๔ คน

๒. การตั้งเกณฑ์

๒.๑ ศึกษาความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่าน

๒.๒ ศึกษาจุดประสงค์หมวดสังคมศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น

พุทธศักราช ๒๕๒๑

๒.๓ อธิบายความหมายจุดประสงค์หมวดสังคมศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑

๒.๔ สร้างเกณฑ์วิเคราะห์ด้านเนื้อหา คือการเขียน และรูปเล่ม โดยอาศัยเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๕ ตรวจสอบคุณภาพของเกณฑ์การวิเคราะห์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

๒.๖ สร้างตารางวิเคราะห์ตามเกณฑ์การวิเคราะห์

๓. การวิเคราะห์

ผู้วิเคราะห์ครูผู้สอนในหมวดสังคมศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี โดยครูจะวิเคราะห์เฉพาะเล่มที่เคยได้เท่านั้น

๔. การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิเคราะห์คือ ครูผู้สอนในหมวดวิชาสังคมศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น โดยถือว่าแต่ละเล่มการจะมีผู้รวมวิเคราะห์อย่างน้อย ๒๐ คน โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างไว้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ๓๘ วัน ตั้งแต่วันที่ ๙ สิงหาคม ถึงวันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้รับแบบสอบถามคืน ๑๔ ฉบับ จากจำนวน ๔๔ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๘๑

เลือกฉบับที่ไม่สมบูรณ์ออก ๕ ฉบับ ดังนั้นข้อมูลที่ได้รับคืนและสมบูรณ์คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๕๕
จากขอตกลงที่ว่า หนังสือแต่ละเล่มควรมีผู้ร่วมวิเคราะห์อย่างน้อย ๒๐ คน
ปรากฏว่ามีหนังสือที่มีผู้ร่วมวิเคราะห์ ๒๐ คนขึ้นไป จำนวน ๑๖ เล่ม

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำค่าเฉลี่ยจากการวิเคราะห์ของครู เสนอเป็นตารางแสดงให้เห็นคุณภาพต่างๆ
ทั้งด้านเนื้อหา ลีลาการเขียน และรูปเล่ม ของหนังสือ แต่ละเล่ม พร้อมทั้งแปลความหมาย
ของข้อมูลที่ได้จากครู เกี่ยวกับคุณภาพต่าง ๆ ของหนังสือเหล่านั้น

๑) สรุป ผลการศึกษาค้นคว้า

จากการพิจารณาตามเกณฑ์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษา
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สรุปได้ดังนี้

๑) ด้านเนื้อหาตามความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่าน

จากผลการวิจัยพบว่าหนังสือที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ด้านเนื้อหาตามความหมายหนังสือ
อ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่าน อยู่ในระดับดีจำนวน ๑๒ เรื่อง ระดับพอใช้จำนวน ๓
เรื่อง

หนังสือที่อยู่ในระดับดีจำนวน ๑๒ เรื่อง มีรายชื่อตามลำดับคะแนนดังต่อไปนี้
เสียงก้องจากโรงเรียนเชิงเขา หนุมชาวนา ท้าศึกไค้ดี ท้าชั่วไค้ชั่ว สมเด็จพระปิยมหาราช
เล่าเรื่องเมืองเหนือว่าด้วยสถานที่สำคัญ วิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑ อนุสาวรีย์วีรชน
ไทย การปกครองระบอบประชาธิปไตย เทียบวรอบโลกตอนเที่ยวอเมริกาเหนือ (แคนาดา)
พื้นฐานประชาธิปไตย เทียบวรอบโลกตอนเที่ยวออสเตรเลีย พระพุทธรูปในเมืองไทย

หนังสือเรื่องที่อยู่ในระดับพอใช้จำนวน ๓ เรื่อง มีรายชื่อเรียงตามลำดับคะแนน
ดังต่อไปนี้ ทรัพยากรป่าไม้ ตอน ๒ ส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติไทย เทียบวรอบโลกตอน
เที่ยวอเมริกาเหนือ (สหรัฐอเมริกา) เทียบวรอบโลกตอนเที่ยวยุโรป (ฝรั่งเศส)

เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์แต่ละข้อ ปรากฏผลดังนี้

เนื้อหาช่วยส่งเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง ครูมีความเห็นว่าหนังสือทั้ง ๑๖ เรื่องมีคุณภาพ ด้านเนื้อหาช่วยส่งเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวางอยู่ในระดับที่ทุกเรื่อง เรื่องที่มีการระดับคะแนนสูงสุดคือ วิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และเรื่องทรัพยากรป่าไม้ ตอน ๒ ได้การระดับคะแนนต่ำสุด

เนื้อหาที่มีคุณค่า ครูมีความเห็นว่า หนังสือส่วนใหญ่เนื้อหาที่มีคุณค่าอยู่ในระดับดี และระดับพอใช้ ๒ เรื่อง คือ เทียบรอบโลกตอนเที่ยวยุโรป (ฝรั่งเศส) และส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติไทย เรื่องที่มีการระดับคะแนนสูงสุดคือ เสียงก้องจากโรงเรียนเชิงเขา

เนื้อหาทันสมัย ครูมีความเห็นว่า หนังสือเกือบทั้งหมดมีคุณภาพด้านเนื้อหาทันสมัยอยู่ในระดับดี มีเพียง ๑ เล่มเท่านั้น ที่มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ได้ คือ เรื่องเทียบรอบโลกตอนเที่ยวอเมริกาเหนือ (สหรัฐอเมริกา)

เนื้อหาให้ความสนุกสนาน ครูมีความเห็นว่า หนังสือส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ได้ ที่อยู่ในระดับดีมี ๖ เรื่องคือ หมู่ชาวนา เสียงก้องจากโรงเรียนเชิงเขา ทำดีได้ดีชั่วได้ชั่ว เล่าเรื่องเปื่องเหนือว่าควยสถานที่สำคัญ อนุสาวรีย์วีรชนไทย วิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เนื้อหาส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ครูมีความเห็นว่า หนังสือทั้ง ๑๖ เล่มมีคุณภาพด้านเนื้อหาส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอยู่ในระดับดี และพอใช้ได้ใกล้เคียงกัน

๒ ด้านเนื้อหาตามจุดประสงค์หมวด สังคมศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช

๒๕๒๑

จากผลการวิจัยพบว่าหนังสือที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ด้านเนื้อหาตามจุดประสงค์หมวดสังคมศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช ๒๕๒๑ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับควรปรับปรุง มี ๙ เรื่อง คือ ทรัพยากรป่าไม้ ตอน ๒ เทียบรอบโลกตอนเที่ยวออสเตรเลีย (ออสเตรเลีย) เทียบรอบโลกตอนเที่ยวอเมริกาเหนือ (สหรัฐอเมริกา) พระพุทธรูปในเมืองไทย เทียบรอบโลกตอนเที่ยวอเมริกาเหนือ (แคนาดา) พื้นฐานประชาธิปไตย เทียบรอบโลกตอนเที่ยวยุโรป

(ฝรั่งเศส) ระบุพอใช้ได้ มีจำนวน ๒ เรื่อง คือ สมเด็จพระปิยมหาราช เสด็จออกจาก
โรงเรียนเชิงเขา ท้าศึกได้ ท้าชั่วได้ชั่ว การปกครองระบอบประชาธิปไตย เล่าเรื่อง
เมืองเหนือว่าด้วยสถานที่สำคัญ อนุสาวรีย์วีรชนไทย ระบุที่ จำนวน ๓ เรื่อง คือ วิชา
ภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษา ส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติไทย หนุ่มชานา

เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์แต่ละข้อปรากฏดังนี้

จุดประสงค์ข้อที่ ๑ ภูมิความเห็นว่ามีหนังสือส่วนใหญ่สนองตามจุดประสงค์หมวด
สังคมศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ ข้อที่ ๑ อยู่ในระดับพอใช้ได้
อยู่ในระดับที่ ๔ เรื่องคือ พื้นฐานประชาธิปไตย การปกครองระบอบประชาธิปไตย สมเด็จพระ
ปิยมหาราช วิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑ อยู่ในระดับควรปรับปรุง ๑ เรื่อง คือ
เที่ยวรอบโลกก่อนเที่ยวยุโรป (ฝรั่งเศส)

จุดประสงค์ข้อที่ ๒ ภูมิความเห็นว่ามีหนังสือจำนวน ๔ เล่มคือ เที่ยวรอบโลก
ก่อนเที่ยวยุโรป (ฝรั่งเศส) เที่ยวรอบโลกก่อนเที่ยวอเมริกาเหนือ (แคนาดา) เที่ยวรอบ
โลกก่อนเที่ยวอเมริกาเหนือ (สหรัฐอเมริกา) เที่ยวรอบโลกก่อนเที่ยวออสเตรเลีย (ออส
เตรเลีย) ไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ข้อที่ ๒ ส่วน ๑๒ เรื่องที่เหลือมีค่าระดับ
คะแนนอยู่ในระดับที่ และพอใช้จำนวนเท่ากัน

จุดประสงค์ข้อที่ ๓ ภูมิความเห็นว่ามีหนังสือจำนวนครึ่งหนึ่งอยู่ในระดับพอใช้ได้
อีกจำนวน ๕ เล่มอยู่ในระดับควรปรับปรุง จำนวน ๓ เล่มอยู่ในระดับที่ คือ วิชาภูมิศาสตร์
ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เสด็จออกจากโรงเรียนเชิงเขา หนุ่มชานา

จุดประสงค์ข้อที่ ๔ ภูมิความเห็นว่ามีหนังสือ ๓ เรื่องคือ พระพุทธรูปในเมืองไทย
พื้นฐานประชาธิปไตย เล่าเรื่องเมืองเหนือว่าด้วยสถานที่สำคัญ ไม่มีความสอดคล้องกับจุด
ประสงค์ข้อที่ ๔ ส่วนที่เหลือมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้และควรปรับปรุงเท่า ๆ กันอยู่ในระดับที่
๑ เรื่องคือ วิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑

จุดประสงค์ข้อที่ ๕ ภูมิความเห็นว่ามีพื้นฐานประชาธิปไตยไม่สอดคล้องกับจุด
ประสงค์ข้อที่ ๕ ส่วนที่เหลือมีคุณภาพส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ อยู่ในระดับที่ ๒ เรื่องคือ

เที่ยวรอบโลกตอนเที่ยวออสเตรเลีย (ออสเตรเลีย) เที่ยวรอบโลกตอนเที่ยวอเมริกาเหนือ (แคนาดา)

จุดประสงค์ข้อที่ ๖ ครูมีความเห็นว่าหนังสือมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ข้อที่ ๖ อยู่ในระดับพอใช้และควรปรับปรุงเท่ากัน อยู่ในระดับที่ ๒ เรื่อง คือ เล่าเรื่องเมืองเหนือว่าด้วยสถานที่สำคัญ ส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติไทย

คำนำและการเขียน

จากผลการวิจัยพบว่าหนังสือส่วนใหญ่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์คำนำและการเขียนอยู่ในระดับพอใช้ ระดับที่ ๔ เรื่อง คือ เสียงก้องจากโรงเรียนเชิงเขา หม่อมชานา เล่าเรื่องเมืองเหนือว่าด้วยสถานที่สำคัญ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ระดับควรปรับปรุง ๑ เรื่อง คือ พระพุทธรูปในเมืองไทย

เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์แต่ละข้อปรากฏดังนี้

การใช้ภาษา ครูมีความเห็นว่า หนังสือที่มีคุณภาพด้านการใช้ภาษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี และอยู่ในระดับพอใช้จำนวน ๕ เรื่องคือ พระพุทธรูปในเมืองไทย พื้นฐานประชาธิปไตย เที่ยวรอบโลกตอนเที่ยวออสเตรเลีย (ออสเตรเลีย) ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว การปกครองระบอบประชาธิปไตย

โครงเรื่องและการดำเนินเรื่อง ครูมีความเห็นว่า หนังสือส่วนใหญ่มีโครงเรื่องและการดำเนินเรื่องอยู่ในระดับพอใช้ได้ และอยู่ในระดับดี ๕ เรื่อง คือ เสียงก้องจากโรงเรียนเชิงเขา หม่อมชานา เล่าเรื่องเมืองเหนือว่าด้วยสถานที่สำคัญ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว วิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ตัวละคร ครูมีความเห็นว่าหนังสือที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ในระดับที่ ๕ เรื่องและระดับพอใช้ได้ ๔ เรื่อง ที่เหลือไม่มีตัวละครคือเรื่อง เที่ยวรอบโลกตอนเที่ยวยุโรป(ฝรั่งเศส) เที่ยวรอบโลกตอนเที่ยวอเมริกาเหนือ (แคนาดา) เที่ยวรอบโลกตอนเที่ยวอเมริกาเหนือ (สหรัฐอเมริกา) เที่ยวรอบโลกตอนเที่ยวออสเตรเลีย (ออสเตรเลีย) พระพุทธรูปใน

เมืองไทย วิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติไทย สมเด็จพระ
ปิยมหาราช อนุสาวรีย์วีรชนไทย

การเขียน ครูมีความเห็นว่า หนังสือส่วนใหญ่การเขียนอยู่ในระดับพอใช้ได้ อยู่ใน
ระดับที่ ๔ เรื่องคือ ทำดีได้ก็ทำชั่วได้ชั่ว เล่าเรื่องเมืองเหนือว่าสวยงามที่สำคัญ เสีย
ก้องจากโรงเรียนเชิงเขา อนุสาวรีย์วีรชนไทย เทียบรอบโลกตอนเที่ยวอเมริกาเหนือ
(แคนาดา)

ด้านรูปเล่ม

จากผลการวิจัยพบว่าหนังสือที่มีส่วนใหญ่มีกุณภาพตามเกณฑ์อยู่ในระดับที่ อยู่ใน ระดับ
พอใช้ได้ ๔ เรื่องคือ เทียบรอบโลกตอนเที่ยวออสเตรเลีย (ออสเตรเลีย) วิชาภูมิศาสตร์
ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑ การปกครองระบอบประชาธิปไตย ทำดีได้ก็ ทำชั่วได้ชั่ว

เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์แต่ละข้อ ปรากฏดังนี้

ลักษณะเล่ม ครูมีความเห็นว่าหนังสือทั้ง ๑๖ เล่มมีคุณภาพด้านลักษณะเล่มอยู่ใน
ระดับดีทุกเล่ม

คุณภาพของกระดาษ ครูมีความเห็นว่า หนังสือส่วนใหญ่คุณภาพของกระดาษอยู่ใน
ระดับดี

คุณภาพปก ครูมีความเห็นว่าหนังสือมีคุณภาพปกอยู่ในระดับดีและพอใช้ได้ใกล้เคียง
กัน อยู่ในระดับควรปรับปรุง ๑ เรื่องคือ ทำดีได้ก็ ทำชั่วได้ชั่ว

คุณภาพภาพประกอบ ครูมีความเห็นว่าหนังสือส่วนใหญ่มีคุณภาพภาพประกอบอยู่ใน
ระดับดี อยู่ในระดับพอใช้ได้ ๔ เรื่องคือ พื้นฐานประชาธิปไตย เสียก้องจากโรงเรียน
เชิงเขา วิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑ การปกครองระบอบประชาธิปไตย ส่วนเรื่อง
ทำดีได้ก็ ทำชั่วได้ชั่ว ไม่มีภาพประกอบ

คุณภาพการพิมพ์ ครูมีความเห็นว่าหนังสือส่วนใหญ่มีคุณภาพการพิมพ์อยู่ในระดับดี
อยู่ในระดับพอใช้ ๓ เรื่อง คือ การปกครองระบอบประชาธิปไตย ทรัพยากรป่าไม้ ตอน ๒
ทำดีได้ก็ ทำชั่วได้ชั่ว

คุณภาพตัวอักษร ครุมีความเห็นว่าหนังสือเกือบทั้งหมดมีคุณภาพตัวอักษรอยู่ในระดับ
ดี เรื่องที่อยู่ในระดับพอใช้ได้คือ วิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาตอนต้น

คุณภาพการเข้าเล่ม ครุมีความเห็นว่า หนังสือส่วนใหญ่มีคุณภาพการเข้าเล่มอยู่ใน
ระดับดี อยู่ในระดับพอใช้ได้ ๒ เรื่อง คือ ทรัพยากรป่าไม้ ตอน ๒ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ผลการวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยม
ศึกษาตอนต้น สรุปได้ดังนี้

๑. การปกครองระบอบประชาธิปไตย

เนื้อหาตอนที่ ๑.๑	อยู่ในระดับ	ดี
เนื้อหาตอนที่ ๑.๒	อยู่ในระดับ	พอใช้ได้
คำอธิบายการเขียน	อยู่ในระดับ	พอใช้ได้
คำอธิบายเล่ม	อยู่ในระดับ	พอใช้ได้

๒. ทรัพยากรป่าไม้ ตอน ๒

เนื้อหาตอนที่ ๑.๑	อยู่ในระดับ	พอใช้ได้
เนื้อหาตอนที่ ๑.๒	อยู่ในระดับ	ควรปรับปรุง
คำอธิบายการเขียน	อยู่ในระดับ	พอใช้ได้
คำอธิบายเล่ม	อยู่ในระดับ	ดี

๓. เทียบรอบโลกตอนเที่ยวยุโรป (ฝรั่งเศส)

เนื้อหาตอนที่ ๑.๑	อยู่ในระดับ	พอใช้ได้
เนื้อหาตอนที่ ๑.๒	อยู่ในระดับ	ควรปรับปรุง
คำอธิบายการเขียน	อยู่ในระดับ	พอใช้ได้
คำอธิบายเล่ม	อยู่ในระดับ	ดี

๔. เที้ยวรวมโลกตอนเที้ยวอเมริกาเหนือ (แคนาดา)

เนื่อหาตอนที่ ๑.๑	อยู่ในระดับ	ดี
เนื่อหาตอนที่ ๑.๒	อยู่ในระดับ	ควรปรับปรุง
ค่านีลาการ เขียน	อยู่ในระดับ	พอใช้ได้
ค่านรูปเล่ม	อยู่ในระดับ	ดี

๕. เที้ยวรวมโลกตอนเที้ยวอเมริกาเหนือ (สหรัฐอเมริกา)

ค่านเนื่อหาตอนที่ ๑.๑	อยู่ในระดับ	พอใช้ได้
ค่านเนื่อหาตอนที่ ๑.๒	อยู่ในระดับ	ควรปรับปรุง
ค่านีลาการ เขียน	อยู่ในระดับ	พอใช้ได้
ค่านรูปเล่ม	อยู่ในระดับ	ดี

๖. เที้ยวรวมโลกตอนเที้ยวออสเตรเลีย (ออสเตรเลีย)

ค่านเนื่อหาตอนที่ ๑.๑	อยู่ในระดับ	ดี
ค่านเนื่อหาตอนที่ ๑.๒	อยู่ในระดับ	ควรปรับปรุง
ค่านีลาการ เขียน	อยู่ในระดับ	พอใช้ได้
ค่านรูปเล่ม	อยู่ในระดับ	พอใช้ได้

๗. ทำค้ไถค้ ทำชัวค้ชัว

ค่านเนื่อหาตอนที่ ๑.๑	อยู่ในระดับ	ดี
ค่านเนื่อหาตอนที่ ๑.๒	อยู่ในระดับ	ควรปรับปรุง
ค่านีลาการ เขียน	อยู่ในระดับ	ดี
ค่านรูปเล่ม	อยู่ในระดับ	ควรปรับปรุง

๘. พระพุทธรูปในเมืองไทย

ค่านเนื่อหาตอนที่ ๑.๑	อยู่ในระดับ	ดี
ค่านเนื่อหาตอนที่ ๑.๒	อยู่ในระดับ	ควรปรับปรุง
ค่านีลาการ เขียน	อยู่ในระดับ	ควรปรับปรุง
ค่านรูปเล่ม	อยู่ในระดับ	ดี

๔. พื้นฐานประชาธิปไตย

เนื้อหาตอนที่ ๑.๑	อยู่ในระดับ	ดี
เนื้อหาตอนที่ ๑.๒	อยู่ในระดับ	ควรปรับปรุง
คำอธิบายการเขียน	อยู่ในระดับ	พอใช้ได้
คำสรุปเล่ม	อยู่ในระดับ	ดี

๑๐. เค้าเรื่องเมืองเหนือว่าด้วยสถานที่สำคัญ

เนื้อหาตอนที่ ๑.๑	อยู่ในระดับ	ดี
เนื้อหาตอนที่ ๑.๒	อยู่ในระดับ	พอใช้ได้
คำอธิบายการเขียน	อยู่ในระดับ	ดี
คำสรุปเล่ม	อยู่ในระดับ	ดี

๑๑. วิชาภูมิศาสตร์ในมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เนื้อหาตอนที่ ๑.๑	อยู่ในระดับ	ดี
เนื้อหาตอนที่ ๑.๒	อยู่ในระดับ	พอใช้ได้
คำอธิบายการเขียน	อยู่ในระดับ	พอใช้ได้
คำสรุปเล่ม	อยู่ในระดับ	พอใช้ได้

๑๒. สงเสริมเอกลักษณ์ของชาติไทย

เนื้อหาตอนที่ ๑.๑	อยู่ในระดับ	พอใช้ได้
เนื้อหาตอนที่ ๑.๒	อยู่ในระดับ	พอใช้ได้
คำอธิบายการเขียน	อยู่ในระดับ	พอใช้ได้
คำสรุปเล่ม	อยู่ในระดับ	ดี

๑๓. สมเด็จพระปิยมหาราช

เนื้อหาตอนที่ ๑.๑	อยู่ในระดับ	ดี
เนื้อหาตอนที่ ๑.๒	อยู่ในระดับ	พอใช้ได้
คำอธิบายการเขียน	อยู่ในระดับ	พอใช้ได้
คำสรุปเล่ม	อยู่ในระดับ	ดี

๑.๑ ห้องสมุดของแต่ละโรงเรียนมีหนังสือเหล่านี้ไม่ครบหรือไม่มีห้องสมุด จึงไม่มีการเก็บหนังสือเหล่านี้

๑.๒ หนังสือที่ถูกกำหนดส่วนใหญ่พิมพ์มานานแล้ว และยังไม่ได้อัปเดทใหม่ จึงทำให้หนังสือเหล่านั้นขาดตลาดไป

๑.๓ ครูผู้สอนไม่เห็นความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่าน

๑.๔ จำนวนกลุ่มตัวอย่างน้อยไป

๒. จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า คำแนะนำตามความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม และส่งเสริมการอ่านมีคุณภาพอยู่ในระดับดี แสดงว่าเนื้อหาของหนังสือแต่ละเล่มสามารถช่วยส่งเสริมความรู้ตามหลักสูตรโลกกว้างขวาง มีคุณค่า มีความทันสมัย ให้ความสนุกสนาน และส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอีกด้วย คำแนะนำตามจุดประสงค์หมวดสังคมศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ได้และควรปรับปรุงเท่านั้น ทั้งนี้เพราะหนังสือแต่ละเล่มมิได้สนองจุดประสงค์หมวดสังคมศึกษาครบทั้ง ๒ ข้อ บางเล่มสนองจุดประสงค์เพียงจุดประสงค์เดียว บางเล่มอาจสนองหลายจุดประสงค์ ทั้งนี้เพราะในแต่ละจุดประสงค์จะแยกย่อยเป็นแต่ละเนื้อหาวิชาไป ดังนั้นหนังสือแต่ละเล่มย่อมสนองจุดประสงค์ครบทุกข้อไม่ได้ คำแนะนำการเขียนอยู่ในระดับพอใช้ได้ ในด้านการใช้ภาษา โครงเรื่องและการดำเนินเรื่อง ตัวละคร การเขียน แต่มีบางเรื่องไม่มีตัวละครจึงทำให้การระดับคะแนนลดน้อยลงไป คำแนะนำเล่มอยู่ในระดับดี ในด้านลักษณะเล่ม คุณภาพกระดาษ คุณภาพปก คุณภาพประกอบ คุณภาพการพิมพ์ คุณภาพตัวอักษร คุณภาพการเข้าเล่ม

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้เขียนหนังสือ

ผู้แต่งหนังสือควรศึกษาความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่าน จุดประสงค์หมวดสังคมศึกษา คุณลักษณะของหนังสือที่ดีสำหรับเด็กและวัยรุ่น รวมทั้งความต้องการและความสนใจของเด็ก เพื่อเป็นแนวทางในการแต่งหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่าน

นอกจากนี้ผู้แต่งหนังสือควร เขียนหนังสือต้นนี้พิมพ์มากขึ้นเพื่อสนองจุดประสงค์ในแต่ละข้อให้ครบ

๒. ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักพิมพ์

ควร ปรับปรุงรูปเล่มของหนังสือให้มีความหนาแน่น ดึงดูดความสนใจ และพิถีพิถัน
ด้านคุณภาพการพิมพ์และภาพประกอบ เมื่อพิมพ์ใหม่ทุกครั้งควรระบุให้ทราบว่ามีการ ปรับปรุง
แก้ไข ปรับปรุงเพิ่มเติมหรือไม่

๓. ข้อเสนอแนะสำหรับกระทรวงศึกษาธิการ

๓.๑ กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดหลักเกณฑ์ขอบเขตและจุดมุ่งหมายในการ
แต่งหนังสือเพิ่มเติมและส่งเสริมการ อ่านให้แน่นอน เพื่อเป็นแนวทางที่ถูกต้องสำหรับผู้เขียน

๓.๒ กระทรวงศึกษาธิการควร ส่งเสริมให้มีการ ผลิตรายการแต่งหนังสืออ่านเพิ่มเติม
โดยเฉพาะหมวดสังคมศึกษา ทางด้านการปลูกฝังให้เป็นพลเมืองดี รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
มีความเสียสละ มีคุณธรรมประจำใจ ชามซึ่งผลงานอันดีเกินของคนไทย มีความผูก
พันกับท้องถิ่น เป็นต้น

๓.๓ กระทรวงศึกษาธิการควร ประชาสัมพันธ์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการ อ่าน
อ่านหมวดวิชาต่าง ๆ ระดับชั้นต่าง ๆ อย่างกว้างขวางทั่วถึงและรวดเร็ว และควรมีการปรับ
ปรุง ติดตามผลการแจกหนังสือให้กว้างขวางและรวดเร็ว

๓.๔ กระทรวงศึกษาธิการควรพิจารณาว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการ
อ่านที่พิมพ์มานานแล้ว แต่มีคุณค่ามาปรับปรุงทั้งในด้านเนื้อหาและรูปเล่ม

๓.๕ กระทรวงศึกษาธิการ ควรสำรวจความคิดเห็นและความต้องการ ของครู
บรรณารักษ์ และผู้เกี่ยวข้องทั่วประเทศเกี่ยวกับ หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการ อ่าน
และก่อนนำหนังสือออกใช้ ควรมีการตรวจสอบคุณภาพของหนังสือโดยการทดลองกับผู้ใช้โดยตรง

๔. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้วิจัยครั้งต่อไป

๔.๑ ในการวิเคราะห์หนังสือ ควรให้บรรณารักษ์ได้ร่วมวิเคราะห์ด้วย

๔.๒ ถ้าถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหา วิธีการเขียน และรูป
เล่มควยน่าจะเป็ประโยชน์ยิ่งขึ้น

๔.๓ ควรวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการ อ่านในหมวดวิชาอื่นๆ
และในระดับชั้นอื่น ๆ ด้วย

๔.๔ ควรเพิ่มกลุ่มตัวอย่างให้มากกว่านี้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

โก สวัสดิภาพดิษฐ์ "หนังสือเรียนของเด็ก" ศูนย์ศึกษา ๑๑ : ๓๒ - ๓๖ มีนาคม

๒๕๐๙

จินคณา ใบการุณี "หนังสือที่ไม่ใช่แบบเรียน" ประชากรศึกษา ๒๔ : ๒๐ - ๒๕

มีนาคม ๒๕๒๐

ฐะปะนีย์ นาคกรทรรพ และประภากรี สีหอำไพ ภาษาไทยสำหรับครู หน้า ๔๔ - ๕๐

หน่วยผลิตเอกสารจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๔, ๑๒๔ หน้า อีกสำเนา

นารีรัตน์ อยู่กิจศิขัย การวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมวดสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษา

ตอนปลาย ปริญญาพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ๒๕๒๐, ๔๕ หน้า

ทิพวัน เวศกาวิ การวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบวิชาสังคมศึกษา สังคม(๑๖) ในระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิทยานิพนธ์ ค.ม. แผนกวิชามัธยมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๔, ๑๑๙ หน้า

ภิญโญ ศาธร "หนังสืออ่านประกอบ" หลักการบริหารการศึกษา หน้า ๒๖๖ พิมพ์ครั้งที่ ๒

วัฒนาพานิช ๒๕๑๖, ๖๔๕ หน้า

ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว "พระราชดำรัสในพิธีเปิดงานป็นหนังสือ

ระหว่างชาติและงานแสดงการพิมพ์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๓" วารสารการศึกษา

แห่งชาติ ๖ : ๕๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕

รัตน ฤาณาฤทธิ "หนังสืออ่านเพิ่มเติมช่วยเสริมทักษะ" วิทยจารย์ ๙๓ : ๔๖

พฤศจิกายน ๒๕๑๔

ลัดดา อมรพันธุ์ การวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบวิชาหน้าที่พลเมือง มัธยมศึกษาตอนปลาย

วิทยานิพนธ์ ค.ม. แผนกวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๖,

๑๑๐ หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ โรงพิมพ์คุรุสภา

๒๕๒๐, ๒๑๐ หน้า

หทัย หัตถยาภิรมย์ "ศัลยกรรมแบบเรียน" ตรีนครินทร์วิโรจ พิมพ์โลก ๔ : ๔๓ - ๔๔

เมษายน-กรกฎาคม ๒๕๒๑

อรุณี ลพพิจารณ์ การวิเคราะห์แบบเรียนภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยานิพนธ์

ค.ม. แผนกวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒๕๑๓, ๑๑๕ หน้า

Best, Rudyard K. and Henry H. Kronenburg. Principle of Secondary Education. 5th. ed., New York, McGraw-Hill 1979. 350 p.

Best, John W. Research in Education. 3rd. ed., New Jersey, Prentice Hall, 1977. 403 p.

Durham, Kenneth Reuben. "A Survey of All American History Textbooks Adopted for the Public High Schools of Texas from 1919 to 1970," Dissertation Abstracts. 32 : 3737 - A, January, 1972.

Farrent, J.S. Principles and Practice of Education. London, Longman, 1970. 215 p.

Fenton, Edwin. Teaching the New Social Studies in Secondary School New York, Holt, Rinehart and Winston Inc., 1966. 425 p.

Guidford, J.P. Fundamental Statistics in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill, 1965. 633 p.

Horn, Marion Van. Give the Children Wines : A Manual on How to Write for Children. New York, Committee on World Literacy and Christian Literature, 1970. 279 p.

Kanworthy, Leonard S. Social Studies for the Seventies. Waltham, Ginn and Company, 1969. 170 p.

Kulshreshtha, Indira. Supplementary Readers-Preparation and Evaluation. New Delhi, National Council Education Research and Training, 1972. 86 p.

National Council of Education Research and Training. Preparation and Evaluation of Textbooks in Social Studies : Some Principle and Procedures. p. 48-57. Experimental ed., New Delhi, National of Educational Research and Training, 1970.

Rockart, John F. "A Method for the Integrating Learning Resourceer in Education" Journal of Higher Educational XLIV : 280-298, April, 1973.

Stickland, Ruth G. The Language Arts in the Elementary School. 3rd. ed., Boston, D.C Heath and Company, 1969, 320 p.

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

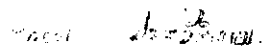
๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

กราบเรียน อาจารย์หมวดสังคมศึกษา ที่เคารพ

ดิฉันกำลังทำปริญญาโทเรื่อง "การวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" หนังสือเหล่านี้ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้จัดทำ และกำหนดให้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่าน โดยมีจุดประสงค์จะช่วยเสริมทักษะ เพิ่มความรู้ให้แก่เด็กอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น นอกเหนือจากแบบเรียน ช่วยปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ตลอดจนรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ดิฉันจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่าน ช่วยวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านเหล่านี้ในคำานเนื้อหา ลีลาการเขียน และรูปเล่ม อย่างเป็นจริงที่สุด และขอได้โปรดอ่านเกณฑ์วิเคราะห์อย่างละเอียดและคุณหนังสือแต่ละเล่มขณะทำการวิเคราะห์ด้วย ผลการวิเคราะห์จะกล่าวถึงเป็นส่วนรวม ไม่ได้เจาะจงถึงผู้ใดโดยเฉพาะ การวิเคราะห์ของท่านมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ ผลการวิเคราะห์จะทำให้ทราบข้อเท็จจริง และเป็นแนวทางในการปรับปรุงหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นให้เหมาะสมต่อไป ดิฉันขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(น.ส.รณพ ประวิติงาม)

นิสิตปริญญาโท บรรณารักษศาสตร์

แบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่าน หมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

คำชี้แจง แบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม และส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย

๑. แบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัวของครูสอนสังคมศึกษา
๒. เกณฑ์วิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม และส่งเสริมการอ่าน หมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านเนื้อหา ด้านลีลาการเขียน และด้านรูปเล่ม
๓. ตารางวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม และส่งเสริมการอ่าน หมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แบ่งเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ตารางวิเคราะห์ด้านเนื้อหา

ตอนที่ ๑.๑ ตารางวิเคราะห์เนื้อหาตามความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม และส่งเสริมการอ่าน

ตอนที่ ๑.๒ ตารางวิเคราะห์เนื้อหาตามจุดประสงค์ของหมวดสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ ๒ ตารางวิเคราะห์ด้านลีลาการเขียน

ตอนที่ ๓ ตารางวิเคราะห์ด้านรูปเล่ม

แบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัว

โปรดเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างต่อไปนี้

๑. ท่านเป็นครูมาแล้วเป็นเวลา.....ปี

๒. ท่านสอนวิชาในหมวดสังคมศึกษามาเป็นเวลา.....ปี

๓. วุฒิในขณะนี้คือ.....

๔. วิชาในหมวดสังคมศึกษาที่สอนได้แก่

ก.....สัปดาห์ละ.....ชั่วโมง

ข.....สัปดาห์ละ.....ชั่วโมง

ค.....สัปดาห์ละ.....ชั่วโมง

ง.....สัปดาห์ละ.....ชั่วโมง

เกณฑ์วิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่าน หมวดสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น

เกณฑ์วิเคราะห์ค่านี้อ่าน (๒ ตอน)

ตอนที่ ๑ เกณฑ์วิเคราะห์เนื้อหาตามความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมและ
ส่งเสริมการอ่าน

๑. เนื้อหาช่วยเพิ่มเติมความรู้ในแบบเรียน
๒. เนื้อหาส่งเสริมการเรียนรู้การสอนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
๓. เนื้อหาเหมาะสมกับเด็ก ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
๔. เนื้อหาให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน
๕. เนื้อหาให้ข้อคิดและคติสอนใจ
๖. เนื้อหาส่งเสริม และปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม
๗. เนื้อหาให้ความรู้และข้อมูลที่ใช้ได้ในปัจจุบัน
๘. เนื้อหาเหมาะสมกับสภาพการณ์ในสังคมปัจจุบัน
๙. เนื้อหาให้ความสนุกสนาน สนองอารมณ์ผู้อ่าน
๑๐. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน

ตอนที่ ๒ เกณฑ์วิเคราะห์เนื้อหาตามจุดประสงค์ของหมวดสังคมศึกษา ชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น

๑. เนื้อหาปลูกฝังความเป็นพลเมืองดี
๒. เนื้อหาส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็น
ประมุข
๓. เนื้อหาให้ความรู้ความหมายเบื้องต้น
๔. เนื้อหาปลูกฝังความรักความสามัคคี และความเสียสละของคนในชาติ
๕. เนื้อหาที่แสดงถึงแบบแผนประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีงามของคนไทย
๖. เนื้อหาเสนอเกี่ยวกับผลงานอันดีเด่นของคนไทย
๗. เนื้อหาส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี ค่านิยม และคุณสมบัติน่าพึงประสงค์
ของสังคมไทย

๘. เนื้อหาให้ความรู้ด้านการดำรงชีพและการปรับตัวในสังคม
๙. เนื้อหาฝึกหัดการแก้ปัญหา
๑๐. เนื้อหาให้ความรู้ด้านประชากรศึกษา
๑๑. เนื้อหาเสนอความรู้ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมไทย
๑๒. เนื้อหาเสนอแนะฝึกหัดวิเคราะห์และแก้ปัญหาเศรษฐกิจเบื้องต้น
๑๓. เนื้อหาให้ความรู้การนำวิทยาการใหม่ ๆ และเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาประเทศ
๑๔. เนื้อหาเสนอแนะการใช้ระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการแก้ปัญหา
๑๕. เนื้อหาเสนอความรู้เกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลตามฐานะต่าง ๆ
๑๖. เนื้อหาส่งเสริมความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม การดำรงชีวิต การปกครองของประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก
๑๗. เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งอดีตและปัจจุบัน
๑๘. เนื้อหาส่งเสริมให้มีความภูมิใจในชาติทั้งในอดีตและปัจจุบัน
๑๙. เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น
๒๐. เนื้อหาให้ความรู้ด้านลักษณะธรรมชาติ ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติและอิทธิพลของธรรมชาติที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคม และลักษณะภูมิศาสตร์ของประเทศไทย
๒๑. เนื้อหาให้ความรู้ การสงวนรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรให้ได้มากที่สุด

เกณฑ์วิเคราะห์คัดเลือกรายการเขียน

๑. ภาษาที่ใช้ไพเราะ สละสลวย
๒. ภาษาชัดเจน เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับอายุของเด็ก

๓. คำศัพท์ไม่ยากเกินไป ถ้าเป็นศัพท์ยากจะมีคำอธิบายศัพท์กำกับด้วย
๔. โครงเรื่องมีการกระทำซึ่งชวนให้ติดตามอ่านจนจบ
๕. โครงเรื่องเหมาะสมกับประเภทของหนังสือ
๖. การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่อง และการเคลื่อนไหวเป็นไปตามลำดับ
๗. การใช้ภาษาเหมาะสมตามกาลสมัยในเนื้อเรื่อง
๘. บทสนทนาเป็นธรรมชาติและสมจริงตามสภาพในเรื่อง
๙. บุคลิกตัวละครมีความสมจริง
๑๐. ตัวละครมีความเปลี่ยนแปลง หรือเติบโตตามกาลเวลาในเนื้อเรื่อง
๑๑. นิยายตัวละครสม่ำเสมอ
๑๒. พฤติกรรมของตัวละคร ผูกต่อกับหลักจิตวิทยา
๑๓. สีสานการ เขียนช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นแก่นของเรื่องชัดเจน
๑๔. ผู้เขียนสอดแทรกแนวคิดที่เป็นประโยชน์
๑๕. ตอนจบจะแก้ปัญหาที่ผู้เขียนผูกปมไว้ในตอนแรก
๑๖. ลักษณะการจบทำให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจ

เกณฑ์วิเคราะห์ด้านรูปเล่ม

๑. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ
๒. ความหนาของหนังสือพอเหมาะ
๓. กระดาษที่ใช้พิมพ์มีคุณภาพได้มาตรฐาน
๔. กระดาษที่ใช้พิมพ์รูปมีคุณภาพได้มาตรฐาน
๕. กระดาษปกเป็นกระดาษแข็งมีความทนทาน
๖. หน้าปกมีภาพและสีสะดึงดูดใจ
๗. ภาพปกสามารถอธิบายเรื่องราวในเนื้อหาได้และมีความสอดคล้องกับเรื่อง
๘. ภาพประกอบสวยงามและชัดเจน
๙. ภาพประกอบถูกต้องตรงกับธรรมชาติและความเป็นจริง
๑๐. ภาพประกอบสอดคล้องและสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องในแต่ละตอน

๑๑. ชื่อเรื่องถูกต้องตรงกันทั้งบนปกค่านนอกและหน้าปกใน
๑๒. การจัดหน้าพอเหมาะมีการเว้นที่ว่างรอบขอบทั้ง ๔ ด้าน ๆ ละประมาณ ๑.๕ - ๓ ซม.
๑๓. พิมพ์ ตัวสะกด การันต์ สระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ ใช้เครื่องหมายต่าง ๆ และวางวรรคตอนถูกต้อง
๑๔. อักษรที่พิมพ์มองเห็นชัดเจน เป็นระเบียบ สม่่าเสมอนำอ่าน
๑๕. การพิมพ์แต่ละหน้ามีข้อความครบถ้วน
๑๖. ตัวอักษร มีขนาดโตพออ่านได้สบายตา
๑๗. ใช้ตัวอักษรที่มีลักษณะพิเศษ เช่น ตัวคำหนา หรือตัวเอนเมื่อเน้นข้อความสำคัญ
๑๘. การเย็บเล่มแข็งแรงทนทานไม่หลุดง่าย
๑๙. การเข้าเล่มดี สามารถเปิดอ่านสะดวก
๒๐. การตัดกระดาษทั้งสามด้านของเล่ม (ยกเว้นสัน) เรียบร้อย
๒๑. การเรียงหน้าครบจำนวนทั้งเรื่อง
๒๒. การเรียงลำดับหน้าถูกต้อง

คำว่า "ค่าที่แจ้ง" โปรดให้คะแนนหนังสือในด้านต่าง ๆ ลงในช่องของเกณฑ์วิเคราะห์โดยให้คะแนนดังนี้ (โปรดให้คะแนนเฉพาะเล่มที่ท่านเคยใช้)

๕๘ คณะแนบ หมายถึง สืบมาก

๓ คะแนน หมายถึง พอใช้ได้

๑. คะแนน หมายถึง ยังใช้ไม่ได้

ตัวอย่าง

เกณทิวิเคราะหฺเนื้อหา

ထပ်မံ ၁၀၀ ကျော် နေရာ

ความหมายของ

หนังสืออ่านเพิ่มเติม

สงเสริมการอ่าน

[illegible]

๑. เพื่อหาเพิ่มเติมความรู้แบบเรียน

กฎกระทรวงแก้ไขข้อ	
๒๕ วิชาพิเศษ	
๒๖ วิชาพิเศษ	
๒๗ วิชาพิเศษ	
๒๘ วิชาพิเศษ	
๒๙ วิชาพิเศษ	
๓๐ วิชาพิเศษ	
๓๑ วิชาพิเศษ	
๓๒ วิชาพิเศษ	
๓๓ วิชาพิเศษ	
๓๔ วิชาพิเศษ	
๓๕ วิชาพิเศษ	
๓๖ วิชาพิเศษ	
๓๗ วิชาพิเศษ	
๓๘ วิชาพิเศษ	
๓๙ วิชาพิเศษ	
๔๐ วิชาพิเศษ	
๔๑ วิชาพิเศษ	
๔๒ วิชาพิเศษ	
๔๓ วิชาพิเศษ	
๔๔ วิชาพิเศษ	
๔๕ วิชาพิเศษ	
๔๖ วิชาพิเศษ	
๔๗ วิชาพิเศษ	
๔๘ วิชาพิเศษ	
๔๙ วิชาพิเศษ	
๕๐ วิชาพิเศษ	
๕๑ วิชาพิเศษ	
๕๒ วิชาพิเศษ	
๕๓ วิชาพิเศษ	
๕๔ วิชาพิเศษ	
๕๕ วิชาพิเศษ	
๕๖ วิชาพิเศษ	
๕๗ วิชาพิเศษ	
๕๘ วิชาพิเศษ	
๕๙ วิชาพิเศษ	
๖๐ วิชาพิเศษ	
๖๑ วิชาพิเศษ	
๖๒ วิชาพิเศษ	
๖๓ วิชาพิเศษ	
๖๔ วิชาพิเศษ	
๖๕ วิชาพิเศษ	
๖๖ วิชาพิเศษ	
๖๗ วิชาพิเศษ	
๖๘ วิชาพิเศษ	
๖๙ วิชาพิเศษ	
๗๐ วิชาพิเศษ	
๗๑ วิชาพิเศษ	
๗๒ วิชาพิเศษ	
๗๓ วิชาพิเศษ	
๗๔ วิชาพิเศษ	
๗๕ วิชาพิเศษ	
๗๖ วิชาพิเศษ	
๗๗ วิชาพิเศษ	
๗๘ วิชาพิเศษ	
๗๙ วิชาพิเศษ	
๘๐ วิชาพิเศษ	
๘๑ วิชาพิเศษ	
๘๒ วิชาพิเศษ	
๘๓ วิชาพิเศษ	
๘๔ วิชาพิเศษ	
๘๕ วิชาพิเศษ	
๘๖ วิชาพิเศษ	
๘๗ วิชาพิเศษ	
๘๘ วิชาพิเศษ	
๘๙ วิชาพิเศษ	
๙๐ วิชาพิเศษ	
๙๑ วิชาพิเศษ	
๙๒ วิชาพิเศษ	
๙๓ วิชาพิเศษ	
๙๔ วิชาพิเศษ	
๙๕ วิชาพิเศษ	
๙๖ วิชาพิเศษ	
๙๗ วิชาพิเศษ	
๙๘ วิชาพิเศษ	
๙๙ วิชาพิเศษ	
๑๐๐ วิชาพิเศษ	

- การวางวิเคราะห์หนังสืออ่าน
เพิ่มเติม และส่งเสริมการ
อ่านตามหลักสูตรศึกษา
มัธยมศึกษาตอนต้น
- กระทรวงศึกษาธิการ
ตอนที่ ๑.๑ เกณฑ์วิเคราะห์
เนื้อหาตามความหมายของหนังสือ
อ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่าน
๑. เนื้อหาควรช่วยเสริมความรู้ใน
แบบเรียน
 ๒. เนื้อหาส่งเสริมการเรียนรู้และการสอน
ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
 ๓. เนื้อหาเหมาะสมกับระดับชั้น
 ๔. เนื้อหาให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์
ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน
 ๕. เนื้อหาให้ข้อคิดและคติสอนใจ
 ๖. เนื้อหาส่งเสริมและปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม
 ๗. เนื้อหาให้ความรู้และข้อมูลที่
ได้ในปัจจุบัน
 ๘. เนื้อหาเหมาะสมกับสภาพ
เหตุการณ์ในสังคมปัจจุบัน
 ๙. เนื้อหาให้ความสนุกสนานของ
อารมณ์ผู้อ่าน
 ๑๐. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดนิสัยรัก
การอ่าน

ภาคผนวก ข.
คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก. / ๒๔๒๒

เรื่อง เพื่อบริหารรายชื่อหนังสือเรียนสำหรับชั้นมัธยมศึกษา

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งเกี่ยวกับหนังสือเรียนและชื่อการเรียนชั้น ๆ ระดับมัธยมศึกษา ไปแล้ว รวม ๓ ฉบับ คือ

๑. คำสั่งที่ วก.๔๔/๒๔๒๒ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๔๒๒ เรื่อง การกำหนดหนังสือเรียนสำหรับเลือกใช้ในโรงเรียน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๒ (ม.๑ - ม.๒) ปีการศึกษา ๒๔๒๒

๒. คำสั่งที่ วก.๑๓๔/๒๔๒๑ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๔๒๑ เรื่อง การกำหนดแบบเรียนสำหรับเลือกใช้ในโรงเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๔ ปีการศึกษา ๒๔๒๑

๓. คำสั่งที่ วก.๔๔๓/๒๔๒๑ ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๔๒๑ เรื่อง เพื่อบริหารรายชื่อหนังสือเรียนและชื่อการเรียนชั้น ๆ สำหรับชั้นมัธยมศึกษา ปีการศึกษา ๒๔๒๑

และบัดนี้ บัดนี้ได้มีรายชื่อหนังสือเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนได้ เพื่อบริหารจากที่ระบุไว้ในคำสั่งที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ดังปรากฏในบัญชีรายชื่อแนบท้ายคำสั่งนี้

ฉะนั้น สำหรับปีการศึกษา ๒๔๒๒ กระทรวงศึกษาธิการ จึงขอให้พิจารณาเลือกให้หนังสือเรียนสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๒ ตามบัญชีแนบท้ายคำสั่งหมายเลข ๑ กับบัญชีแนบท้ายคำสั่งนี้ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ - ๔ ตามบัญชีแนบท้ายคำสั่งหมายเลข ๒, ๓ กับบัญชีแนบท้ายคำสั่งนี้ด้วย

ทั้งนี้ให้บังคับคดีเป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๔๒๒

๒ - ๓๓๒ -

สำเนาขึ้นถูกต้อง
[Signature]

(นายสมาน แสงมณี)
รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
เลขาธิการกระทรวงศึกษาธิการ

๑๐๓

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ก. ๕๕ / ๒๔๖๒

เรื่อง การกำหนดหนังสือเรียนสำหรับเลือกใช้ในโรงเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๒ (ม.๑-ม.๒) ปีการศึกษา ๒๔๖๒

เพื่อให้โรงเรียนเลือกใช้นักเรียนได้ถูกต้องและเหมาะสม กระทรวงศึกษาธิการจึงเห็นสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกหนังสือเรียน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ (ม.๒) ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๔๖๑ ดังนี้คือ

ในส่วนกลางให้เป็นอำนาจของอธิบดีกรมเจ้าสังกัด

ในส่วนภูมิภาคให้ศึกษาธิการจังหวัดกำหนดหนังสือเรียนขึ้น สำหรับจังหวัดนั้น ๆ ด้วยความเห็นชอบของศึกษาธิการเขตนั้น ๆ

ทั้งนี้จะต้องเลือกหนังสือจากบัญชีหนังสือเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ได้ตามหลักสูตร และต้องไม่เกินจำนวนที่ระบุไว้ในบัญชีของรายวิชานั้น ๆ

หากโรงเรียนใดประสงค์จะใช้หนังสือเรียนแตกต่างไปจากรายชื่อหนังสือที่กรมเจ้าสังกัด หรือจังหวัดกำหนดขึ้นก็อาจทำได้ โดยได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมเจ้าสังกัด หรือศึกษาธิการจังหวัด ด้วยความเห็นชอบของศึกษาธิการเขตแล้วแต่กรณี และหนังสือนั้นต้องเป็นหนังสือจากบัญชีหนังสือเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนเท่านั้น

บัญชีหนังสือเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนทำด้วยคำสั่งนี้ เป็นฉบับที่ ๑ หากมีหนังสือเรียนที่ได้จัดทำขึ้นใหม่หรือกระทรวงศึกษาธิการอนุญาตหนังสือเรียนของเอกชนให้ใช้ในโรงเรียนได้เพิ่มขึ้นอีก จะเพิ่มเติมเป็นฉบับต่อ ๆ ไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๔๖๒

(นายสมนาน แสงมณี)

รองปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สำเนาถูกต้อง

๑๐๕

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก. ๔๔๓ / ๒๕๒๑

เรื่อง เพิ่มเติมรายชื่อหนังสือเรียนและสื่อการเรียนอื่น ๆ

สำหรับชั้นมัธยมศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๒๑

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งที่ วก.๗๓/๒๕๒๑ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๒๑ เรื่อง การกำหนดหนังสือเรียน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) ปีการศึกษา ๒๕๒๑ และคำสั่งที่ วก.๑๙๔/๒๕๒๑ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๒๑ เรื่อง การกำหนดแบบเรียน สำหรับเลือกใช้ในโรงเรียน -ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๔ ปีการศึกษา ๒๕๒๑ ไปแล้วนั้น บัดนี้กระทรวงศึกษาธิการเห็นสมควรให้มีคำสั่งกำหนดหนังสือเรียนและสื่อการเรียนอื่น ๆ สำหรับชั้นมัธยมศึกษา ในปีการศึกษา ๒๕๒๑ เพิ่มเติมจากคำสั่งดังกล่าวอีก ตามรายชื่อในบัญชีแนบท้ายคำสั่งนี้

อนึ่ง แบบฝึกหัดตามรายการแนบท้ายคำสั่งนี้ ถึงแม้ว่าจะอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียน ได้แต่ไม่ได้ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่นักเรียนต้องซื้อใช้ส่วนตัวเหมือนแบบเรียน สถานศึกษาดัง ๆ ควรพิจารณาเลือกใช้ตามความจำเป็นจริง ๆ เท่านั้น และแต่ละวิชาไม่ควรเลือกใช้เกินกว่า ๑ รายการ ทั้งนี้การเลือกใช้จะต้องได้รับอนุมัติจากหัวหน้าสถานศึกษาก่อน

ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๒๑

พลเรือเอก ปราบดาภิเษก
(นางวัลลภ ปราบดาภิเษก)
ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาหนังสือ

(นายรังสฤษดิ์ เชาวนศิริ)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๑๐๕

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก ๑๗๕/๒๕๑๑

เรื่อง การกำหนดแบบเรียนสำหรับเลือกใช้ในโรงเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๔ ปีการศึกษา ๒๕๑๑

เพื่อให้โรงเรียนเลือกใช้แบบเรียนได้ถูกต้องและเหมาะสม กระทรวงศึกษาธิการ
จึงเห็นสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกแบบเรียน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๔ ดังต่อไปนี้
สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในส่วนกลางให้เป็นอำนาจของอธิบดีกรมเจ้าสังกัด
ในส่วนภูมิภาคให้ศึกษาธิการจังหวัดกำหนดแบบเรียนขึ้นสำหรับจังหวัดนั้นๆ ด้วยความเห็นชอบของ
ศึกษาธิการเขตนั้นๆ

สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้โรงเรียนกำหนด
เองได้ โดยความเห็นชอบของกลุ่มโรงเรียน

ทั้งนี้จะต้องเลือกหนังสือจากบัญชีแบบเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ใน
โรงเรียนได้ตามหลักสูตร และต้องไม่เกินจำนวนที่ระบุไว้ในบัญชีของหมวดวิชานั้นๆ หากโรงเรียน
ใดประสงค์จะใช้หนังสือแตกต่างไปจากบัญชีรายชื่อที่กรมเจ้าสังกัด หรือจังหวัดกำหนดขึ้นก็อาจทำ
ได้โดยได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมเจ้าสังกัด หรือศึกษาธิการจังหวัดด้วยความเห็นชอบของศึกษา
ธิการเขตแล้วแต่กรณี และหนังสือนั้นต้องเป็นหนังสือจากบัญชีแบบเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาต
ให้ใช้ในโรงเรียนได้ท้ายคำสั่งเท่านั้น

ทั้งนี้แบบเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนท้ายคำสั่งนี้ เป็นฉบับที่ ๑
หากมีแบบเรียนที่จัดทำขึ้นใหม่ หรือกระทรวงศึกษาธิการอนุญาตแบบเรียนของเอกชนให้ใช้ใน
โรงเรียนเพิ่มขึ้นอีก จะได้ประกาศเพิ่มเติมเป็นฉบับต่อไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๑๑

มนตรี (ม.ม.)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ค.

คุณวุฒิและประสบการณ์ด้านการสอนของผู้วิเคราะห์

ตาราง แสดงคุณสมบัติและประสบการณ์ด้านการสอนของผู้วิเคราะห์

ประสบการณ์ ด้านการสอน	จำนวนผู้วิเคราะห์ จำแนกตามคุณวุฒิ					รวม
	ป.ศ.	ม.ศ. สูง	ว.ม.	ปริญญาตรี ทางการศึกษา	ปริญญาตรี อื่น ๆ	
ไม่ถึง ๑ ปี	-	๓	๑	๕	๒	๑๑
๑ - ๔ ปี	๑	๑๓	๖	๑๐	๑	๓๑
๓ - ๔ ปี	-	๒	-	๑๑	๑	๑๔
๕ - ๑๒ ปี	-	๑	-	๕	-	๖
๑๓ - ๑๖ ปี	-	-	-	๑	-	๑
๑๖ ปีขึ้นไป	-	๑	๑	๘	-	๑๐
รวม	๑	๒๐	๘	๔๐	๔	๗๓

การวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่าน ทั่วระดับชั้นมัธยมศึกษา
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

บทคัดย่อ

ของ

รณพ ประวิติงาม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่าน
หมวดสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ๒๗ เล่มว่ามีเนื้อหา
ลีลาการเขียนและรูปแบบเหมาะสมตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ผลการวิจัย
ครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านให้มีคุณภาพต่อไป

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยศึกษาความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมและ
ส่งเสริมการอ่าน จุดประสงค์หมวดสังคมศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช
๒๕๒๖ และรวบรวมหลักเกณฑ์ของหนังสือที่ดีจากเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นเกณฑ์
วิเคราะห์หนังสือ โดยนำเกณฑ์ขั้นต้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมศึกษา ๓ ท่าน และด้าน
บรรณารักษศาสตร์ ๓ ท่าน พิจารณาปรับปรุงให้เป็นเกณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับการวิจัยครั้งนี้

กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดชลบุรี
จำนวน ๔๔ โรงเรียน ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ ๓๓ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๔๕

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า มีหนังสือที่ครูเลือกตอบมาเกินกว่าชื่อเรื่องละ ๒๐ คน
จำนวน ๑๖ ชื่อเรื่อง และผลการวิเคราะห์ตามเนื้อหาตามความหมายของหนังสืออ่านเพิ่ม
เติมและส่งเสริมการอ่านส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ด้านเนื้อหาตามจุดประสงค์หมวดสังคมศึกษา
ส่วนใหญ่อยู่ในระดับควรปรับปรุง ด้านลีลาการเขียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ได้ ด้านรูป
เล่มส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี /

ขอเสนอแนะ

๑. ผู้เขียนหนังสือควรศึกษาความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการ
อ่าน จุดประสงค์หมวดสังคมศึกษา คุณลักษณะของหนังสือที่ดี ความต้องการและความสนใจ
ของเด็กและควรเขียนหนังสือเพื่อสนองจุดประสงค์หมวดสังคมศึกษา แต่ละข้อให้ครบถ้วน
๒. สำนักพิมพ์ควรปรับปรุงคุณภาพการพิมพ์
๓. กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดหลักเกณฑ์ ขอบเขตและจุดมุ่งหมายของหนังสือ
อ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่าน เพื่อเป็นแนวทางที่แน่นอนสำหรับผู้แต่ง
๔. กระทรวงศึกษาควรผลิตหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านเพิ่มขึ้น

AN ANALYSIS OF SOCIAL STUDIES SUPPLEMENTARY READERS
AT THE LOWER SECONDARY LEVEL

ABSTRACT

BY

RANOP PRAVATNGAM

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
of Srinakharinwirot University

February 1981

The purpose of this study was to analyze the content, the style of writing and the format of the twenty-seven social studies supplementary readers approved by the Ministry of Education for the Lower Secondary Level in order to find out if each book was written in accordance with the criterias set up by the author of the study. The result of this study would be a helpful guide to the Ministry of Education, the writers and the publishers to improve the supplementary readers to school librarians in selecting those books

For the procedures of this study the author concentrated on the meaning of both the supplementary readers and the purpose of social studies in the Lower Secondary Level syllabus in 1978. The related literature on good books were studied in order to set up a tentative criteria. The tentative criteria was considered and recommended by the three experts on social studies and three experts on library science

The subjects are the teachers who have been teaching the social studies in the forty-nine Lower Secondary schools in Choburi Province. The obtained data is 74.49 percent from 73 papers.

Among the teachers of social studies in the forty-nine Lower Secondary Schools, only sixteen of the twenty-seven social studies supplementary readers approved by the Ministry of Education were widely used. In view of teachers of social studies in the forty-nine Lower Secondary schools, the content of most in accordance with the meaning of social studies supplementary readers were at the good level the content of most in accordance with the purposes of the social studies should be

improved. The style of writing of most of the books were at the below average level. The format of the most of them was at the good level

Based on the conclusion above, the following recommendations are appropriate.

- 1 The writers of the socials for the Lower Secondary Level should study the meaning of the supplementary readers, the purposes of the social studies, the characteristics of good books, the students' needs and interests and should write the books in accordance with the purposes of the social studies.

- 2 The publishers should improved the quality of the publishing.

- 3 The Ministry of Education should set up a permanent criteria and the purpose of the supplementary readers in order to help the writers to write the appropriate supplementary readers for student.

- 4 The Ministry of Education should produce different titles of the supplementary readers.